

ISSN 2353-9569

Edu-wsparcie

czasopismo elektroniczne

Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie

Biblioteka Pedagogiczna
w Ciechanowie

Nr 11

Ciechanów 2019

Redakcja:

Grażyna Brzezińska
Bożena Lewandowska
Monika Biedrzycka-Gładka

e-mail: biuletyn.bpciechanow@gmail.com

tel. 23 672 33 77 w. 25

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W CIECHANOWIE

ul. 17 Stycznia 49

06-400 Ciechanów

tel. 23 672 33 77

<http://www.bpciechanow.edu.pl/>

bpciechanow@gmail.com

SPIS TREŚCI

ZASADY PUBLIKACJI	1
OD REDAKCJI	2
FELIETONY	
Grażyna Brzezińska <i>Rozmowy o czytaniu (11). Przeciętne gusty i niskie potrzeby</i>	3
Z WARSZTATU NAUCZYCIELA	
Bożena Lewandowska <i>Tworzymy filmy animowane w Biteable</i>	5
Sylwia Pyrtek <i>Scenariusz zajęć czytelniczych z elementami plastykoterapii. Temat: Po drugiej stronie tęczy... (na podstawie wiersza Marii Konopnickiej "Tęcza")</i>	8
Sylwia Jagnuszewska <i>Ogrom możliwości... w bibliotece szkolnej!</i>	15
Jolanta Bilińska <i>Misja czytanie. Na podstawie realizacji projektów bibliotecznych</i>	17
Beata Michalak <i>Kodami QR odkrywamy tajniki hasel - gra biblioteczna</i>	20
Hanna Rykowska <i>Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne</i>	24
Anna Mieszkowska, Anna Maria Chrostowska <i>Z PRAKTYKI SZKOLNEJ - INNOWACJA PEDAGOGICZNA „Lapbook – alternatywna forma prezentacji wiedzy”</i>	41
WARTO WIEDZIEĆ	
Anna Grudziecka <i>Emocje w życiu dziecka</i>	45
Bożena Lewandowska <i>Model SAMR w nauczaniu</i>	49
RELACJE	
Monika Biedrzycka <i>"Szkoła wolna od nienawiści"</i>	52
Monika Iwańska <i>Wizyta uczniów Szkoły Podstawowej w Gąsocinie na Warszawskich Targach Książki</i>	57
ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Mirosława Ostrowska <i>Kreatywność w edukacji</i>	60
WARTO PRZECZYTAĆ	63

WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ.....	66
NOTY O AUTORACH.....	67

ZASADY PUBLIKACJI

- Czasopismo elektroniczne BP w Ciechanowie jest półrocznikiem, który ukazuje się w czerwcu oraz grudniu.
- Materiały do kolejnych numerów należy przysyłać do końca maja oraz listopada na adres e-mail: biuletyn.bpciechanow@gmail.com
- Wymagany format dokumentu:
czcionka: Times New Roman, 12 pkt,
odstęp między wierszami: 1,5 pkt,
marginesy normalne: 2,5 cm,
objętość: do 5 stron formatu A- 4.
- Zamieszczanie publikacji wiąże się z **nieodpłatnym** udostępnieniem tekstów w Internecie.
- Za treść publikacji, dołączane do artykułów zdjęcia (posiadanie zgody na upublicznianie wizerunku), naruszanie praw autorskich odpowiedzialność ponoszą autorzy prac.
- Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania korekty w przysłanych tekstach, jednak bez naruszania treści publikacji.
- Do publikacji należy dołączyć informacje o autorze (imię, nazwisko, miejsce pracy, ewentualnie krótka notka biograficzna), adres e-mail.
- Osoby zainteresowane mogą otrzymać zaświadczenie o współpracy z biblioteką w zakresie publikacji w czasopiśmie elektronicznym.
- Przysłanie pracy ze swoimi danymi uznaje się za jednoznaczne z podpisaniem zgody na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. nr 133 poz. 883 z późn. zm. oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 50 poz. 580).

OD REDAKCJI

W bieżącym numerze znajdą Państwo felieton z cyklu „Rozmowy o czytaniu”, nawiązujący do wygłoszonego przemówienia polskiego reżysera teatralnego Krzysztofa Warlikowskiego na forum Parlamentu Europejskiego. Jego lektura **powinna** skłonić nas do zapoznania się z nim w całości w Internecie.*

Polecamy rubrykę „Z warsztatu nauczyciela” w której prezentują się stali współpracownicy jak i nowe szkoły, dzieląc się własnym doświadczeniem. Ciekawe akcje i oferty z działalności swoich bibliotek przybliży Szkoła Podstawowa nr 5 w Ciechanowie, Zespół Szkół Sportowych w Szczecinie, Szkoła Podstawowa nr 22 w Płocku, Szkoła Podstawowa nr 4 w Ciechanowie, Zespół Placówek Oświatowych w Gołyminie – Ośrodku, Filia w Gostkowie oraz Biblioteka Pedagogiczna w Katowicach, Filia w Mysłowicach. Przybliżamy kolejny temat związany z technologią informacyjno-komunikacyjną: program Biteable, świetnie sprawdzający się w promocji szkoły i biblioteki.

Przedstawiamy również sprawozdanie z udziału Szkoły Podstawowej STO w Ciechanowie w ogólnopolskiej akcji „Szkoła wolna od nienawiści”, organizowanej przez Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz relację z udziału uczniów Szkoły Podstawowej w Gąsolinie w Warszawskich Targach Książki, którzy z powodzeniem wzięli udział w ostatniej powiatowej edycji konkursu „Wydajemy Własną Książkę”, ogłaszanego od 3 lat przez naszą bibliotekę.

Oprócz tego stałe rubryki: „Zestawienia bibliograficzne” oraz „Warto przeczytać”, w której polecamy ciekawy artykuł o roli emocji w życiu dzieci. Przybliżamy także model SAMR, który świetnie wspomaga pracę nauczycieli, wspiera nabywanie wiedzy i kształci umiejętności uczniów w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Zachęcamy kolejne szkoły i biblioteki do promocji własnej oferty i dzielenia się doświadczeniem na łamach naszego pisma.

Zapraszamy do lektury!

Redakcja

*(<http://www.fpiec.pl/tu-i-teraz/przemowienie-krzysztofa-warlikowskiego-w-parlamencie-europejskim-ktore-powinniscie-przeczytac>).

Grażyna Brzezińska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Rozmowy o czytaniu (11) Przeciętne gusty i niskie potrzeby

Ten felieton piszę w trakcie trwającego strajku nauczycieli, którzy walczą o przywrócenie swojego autorytetu i godnego życia. Debatują w pustych szkołach o tym, jaki mają jeszcze wpływ na kształtowanie postaw młodzieży, jej rozwój intelektualny, umiejętność krytycznego myślenia, tolerancję wobec inności. Czy nasi wychowankowie mają postawy by aspirować do bycia inteligencją?

Krytyczne głosy dotyczące upadku czytelnictwa i kultury wspierające obawy nauczycieli są coraz częściej wypowiedane przez znane postaci, ale nadal zbyt mało donośne.

Niżej zacytuję wypowiedź Krzysztofa Warlikowskiego – dyrektora Teatru Narodowego w Warszawie, który był przewodniczącym jury ostatniej edycji Europejskiej Nagrody Literackiej. Podczas ogłaszania werdyktu na forum Parlamentu Europejskiego wygłosił przemówienie na temat czytelnictwa i kultury masowej w Polsce i na świecie. Padło wiele gorzkich słów.

„Kultura stała się sferą działania wolnego rynku, który zaczął wywracać kryteria i wartości... Kicz i głupota były tłoczone do oczu i głów odbiorców. Mieli konsumować, kupować podejrzane produkty sztukopodobne.... Zamiast krytyki i opinii pojawiły się rankingi, systemy ocen, gwiazdek i lajków. Twórcy, bo trudno ich nazwać artystami, okazali się nieodporni na korupcję wolnego rynku. Tylko nieliczni zachowali odpowiedzialność za swoich widzów, czytelników i nie chcieli dawać im papki, na którą tamci czekali lub wmawiano im, że czekają...”

„Bezinteresowność, tak ważna dla sztuki, straciła na znaczeniu. Wszyscy zaczęli schlebiać przeciętnym gustom i niskim potrzebom....” Artyści zamienili się w twórców, którzy nie kreują, a zaspakajają potrzeby widzów. Książki, w Polsce za czasów komuny były „dobrem najwyższym”, teraz zostały wyparte przez poradniki, a czytelnictwo zaczęło spadać.

FELIETONY

„Dzisiaj blisko 40% Polaków nie rozumie tego, co czyta... Co dziesiąty absolwent szkoły podstawowej nie potrafi czytać. Aż 10 mln Polaków (ok. 25%) nie ma w domu ani jednej książki. Analfabeta funkcjonalnym jest co szósty magister, a 6,2 mln. Polaków znajduje się poza kulturą pisma, czyli nie przeczytało NIC, nawet artykułu w brukowcu. 40% Polaków ma problemy z czytaniem rozkładów jazdy czy map pogodowych. To są dane tak niewiarygodne, że aż zabawne, a jednak napawają grozą”. Reżyser dostrzegł analogię pomiędzy niskim poziomem czytelnictwa i wzrostem nastrojów nacjonalistycznych. Stwierdził, że taka sytuacja zagraża europejskiej demokracji.

„Z tej perspektywy interpretuję odwrót Polski z drogi wolności i demokracji na rzecz autorytarnego systemu i państwa narzucającego obywatelom zasady życia dyktowane przez kościół. Tak rozumiem wybór ekstremalnej prawicy przy niskim zainteresowaniu wyborami. To są właśnie skutki zaniechań i wieloletniego ogłupiania społeczeństwa. Analfabetyzm polityczny, na którym chętnie i bezpardonowo żerują populizmy. Polska jest tu przykładem jaskrawym, ale nie jedynym”.

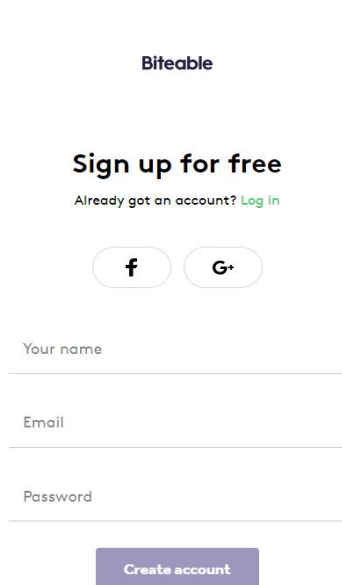
Współczesny kanon popkultury: infantylna literatura, tabloidowe opowieści o aktorach i sportowcach, schematyczne komedie romantyczne i sitcomy – jeśli takie treści będą wyłącznym budulcem kultury, to jej koniec jest naprawdę bliski.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

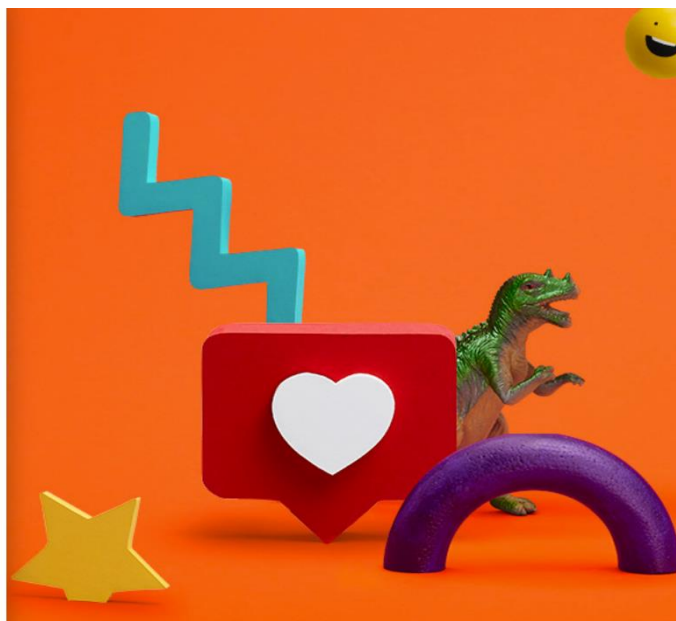
Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Tworzymy filmy animowane w Biteable

Program Biteable (<https://biteable.com/>) służy do tworzenia animacji i materiałów wideo. Pomimo, iż jest w języku angielskim, jest jednocześnie dość prosty i intuicyjny w obsłudze. Zawiera animowane obiekty 3D, szablony do infografik, szeroki wybór nagrań, scenek i animacji. Pozwala na wgranie podkładu dźwiękowego z bogatej bazy ścieżek audio jak również własnej muzyki i zdjęć. Dzięki tym materiałom można z powodzeniem stworzyć zaledwie w kilka minut ciekawy film animowany i dostosować go do własnych potrzeb.

The image shows the sign-up page for Biteable. At the top, it says "Biteable". Below that, the main heading is "Sign up for free". Underneath, there is a link: "Already got an account? [Log in](#)". There are two social media login buttons: Facebook (f) and Google+ (G+). Below these are three input fields: "Your name", "Email", and "Password". At the bottom of the form is a purple button labeled "Create account".

W aplikacji Biteable można:

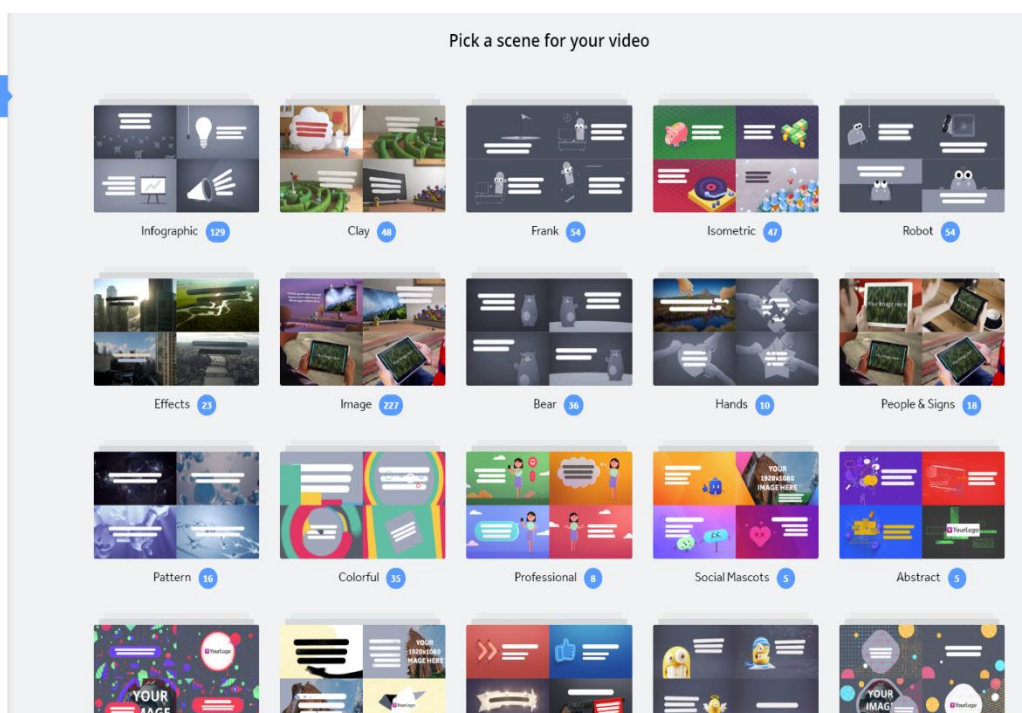
- zareklamować szkołę, bibliotekę, wydarzenie szkolne;
- zapowiedzieć nowości biblioteczne;
- przedstawić w oryginalny sposób lekturę;

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

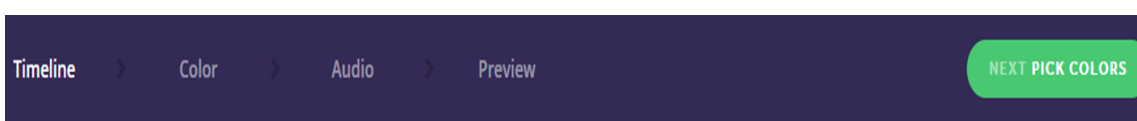
- przedstawić sprawozdanie z wycieczki, imprezy szkolnej (bibliotecznej);
- zrecenzować film lub książkę, itp.

Biteable wymaga założenia konta. W wersji darmowej nie oferuje możliwości pobierania stworzonego filmu wideo i opatrzone jest znakiem wodnym Biteable (jego usunięcie możliwe jest w wersji Premium). Do programu możemy logować się za pomocą FB bądź Google+.

Program umożliwia wybór dowolnej animacji. Klikając w poszczególne scenki możemy zobaczyć co przedstawiają i jakie elementy znajdują się w każdej z nich.

Na górze programu w każdej scenie widoczne są zakładki: **TIMELINE**, **COLOR**, **AUDIO** I **PREVIEW** a w prawym rogu ekranu znajduje się przycisk, który przenosi nas do kolejnego etapu edycji tworzonego wideo.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

TIMELINE, czyli linia czasu, jest widoczna w dolnej części ekranu i ma postać poszczególnych slajdów, na których pracujemy. Wszystkie slajdy możemy dowolnie przesuwać i zmieniać w ten sposób kolejność wyświetlania obrazów. Dzięki funkcji **COLOR** możemy dobrać barwy z zaproponowanej palety barw zgodnie z naszymi preferencjami. W zakładce **AUDIO** znajduje się bogaty wybór plików dźwiękowych, które można dołączyć do gotowej animacji po wcześniejszym przesłuchaniu. Ostatni przycisk **PREVIEW** umożliwia konwersję animacji na plik wideo. Po jej zakończeniu możemy skopiować linki, wkleić kod do swojej witryny lub na bloga, opublikować filmik w serwisach społecznościowych Twitter lub Facebook.

Filmik promujący Bibliotekę Pedagogiczną w Ciechanowie dostępny jest na stronie:

<https://biteable.com/watch/biblioteka-pedagogiczna-2170977>

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Sylvia Pyrtek

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach.

Filia w Mysłowicach

Scenariusz zajęć czytelniczych z elementami plastykoterapii

Temat: Po drugiej stronie tęczy...

(na podstawie wiersza Marii Konopnickiej „Tęcza”)

Liczba godzin: 45-60 min.

Klasa: uczniowie klas 1-3 szkoły podstawowej.

Pomoce dydaktyczne, środki techniczne: wiersz Marii Konopnickiej *Tęcza*, tekst treningu relaksacyjnego *Kolory*, dowolna muzyka relaksacyjna – śpiew ptaków, radiomagnetofon, szablony mandali, kartki z bloku technicznego, kolorowa bibuła karbowana, spryskiwacz do kwiatów, gumowe rękawiczki, kreda, tablica, grafiki ewaluacyjne.

Diagnoza problemów i potrzeb:

- Nieumiejętność radzenia sobie ze stresem i napięciami dnia codziennego
- Brak swobody wyrażania uczuć i emocji

Cele terapeutyczne:

- Relaks, odprężenie, zabawa
- Otwartość emocjonalna
- Pobudzanie wyobraźni twórczej (m.in. poprzez wizualizację)
- Interpretowanie barw na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym
- Uwrażliwienie na piękno przyrody
- Rozwijanie sprawności manualnej

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna.

Metody nauczania: pogadanka, „burza mózgów”, wizualizacja, mandala, wydzieranka, barwienie papieru bibułą.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Przebieg lekcji:

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Metody	Pomoce dydaktyczne
Część organizacyjna	1. Powitanie uczniów. 2. Ustalenie zasad obowiązujących na spotkaniu.	5 min.	Pogadanka	–
Część zasadnicza	1. Głośne czytanie wiersza Marii Konopnickiej <i>Tęcza</i> . 2. Zajęcia aktywizujące. Nauczyciel prosi uczniów o podanie kolorów tęczy. 3. Relaksacja „Kolory”. Dzieci, wygodnie siedząc z zamkniętymi oczami, wizualizują uczucia i emocje towarzyszące opisywanym kolorom. W tle rozbrzmiewa kojący śpiew ptaków. 4. Pytanie <i>Jak się czujesz?</i> Mające na celu zwrócenie uwagi dzieci na barwy,	3 min. 2 min. 10 min. 2 min.	– „Burza mózgów” Wizualizacja Pogadanka	Załącznik 1 Tablica, kreda Załącznik 2, płyta CD z muzyką, radiomagnetofon –

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Część zasadnicza	wzbudzające pozytywne skojarzenia (dla chętnych)			
	<p>5. Praca plastyczna „Tęczowe mandale”.</p> <p>Zadaniem uczniów jest wyłożenie szablonu koła kawałkami bibuły o dowolnych kształtach i kolorach. Gotowy wzór, poddany procesowi moczenia i kalkowania, odzwierciedla stan uczuć i emocji autora.</p>	20 min.	Mandala, wydzieranka, barwienie papieru bibułą	Załącznik 3, kolorowa bibuła, spryskiwacz do kwiatów, gumowe rękawiczki
	<p>6. Prezentacja mandali.</p> <p>Chętni uczniowie prezentują efekty swojej pracy na forum grupy.</p>	5 min.		
Ewaluacja	1. Ocena pięciu palców...	3 min.	–	Załącznik 4

Bibliografia

- GLIŃSKA-LACHOWICZ Anna (red.). Arteterapia w działaniu: propozycje warsztatów i działań arteterapeutycznych. Warszawa: Difin, 2016
- KAROLAK Wiesław. Arteterapia: przygoda i porządek. Warszawa : Difin, 2017
- KONOPNICKA Maria. Stefek Burczymucha, Pranie, Tęcza. Kraków : Zielona Sowa, 2013
- KOWALSKI Lech. Leśny poranek [dokument dźwiękowy]. W: Muzyka relaksacyjna. Śpiewające ptaki. Warszawa : MTJ Agencja Artystyczna, 2014
- ZASKALSKA Beata. Ćwiczenia relaksacyjne w przedszkolu, [online], dostęp 15 maja 2019], dostępny Word Wide Web: <https://slidex.tips/download/wiczenia-relaksacyjne-w-przedszkolu>

Wiersz Marii Konopnickiej „Tęcza”

— A kto ciebie, śliczna tęczo,
Siedmiobarwny pasie,
Wymalował na tej chmurce
Jakby na atłasie?

— Słoneczko mnie malowało
Po deszczu, po burzy;
Pożyczyło sobie farby
Od tej polnej róży.

Pożyczyło sobie farby
Od kwiatów z ogroda;
Malowało tęczę na znak,
Że będzie pogoda!

„Kolory” - trening relaksacyjny z elementami wizualizacji (autor nieznany)

Przyjmij wygodną pozycję siedzącą ..., zamknij oczy i rozluźnij całe ciało..., zaraz usłyszysz siedem fragmentów, które będą reprezentować siedem kolorów tęczy...

Wyobraź sobie kolor czerwony..., przypomnij sobie taki kolor..., przypomnij sobie jakiś przedmiot lub owoc, który jest w takim kolorze..., wyobrażaj sobie ten przedmiot..., wyobrażaj sobie, że kolor czerwony wypełnia wszystko dookoła..., jak ci z nim jest?..., pozostań z nim przez chwilę...

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Wyobraź sobie kolor pomarańczowy..., jaskrawy kolor pomarańczowy..., przypomnij sobie taki właśnie kolor..., przypomnij sobie jakiś przedmiot lub owoc, który jest w takim w takim kolorze..., wyobrażaj sobie ten przedmiot..., jak ci z nim jest?..., pozostańcie razem...

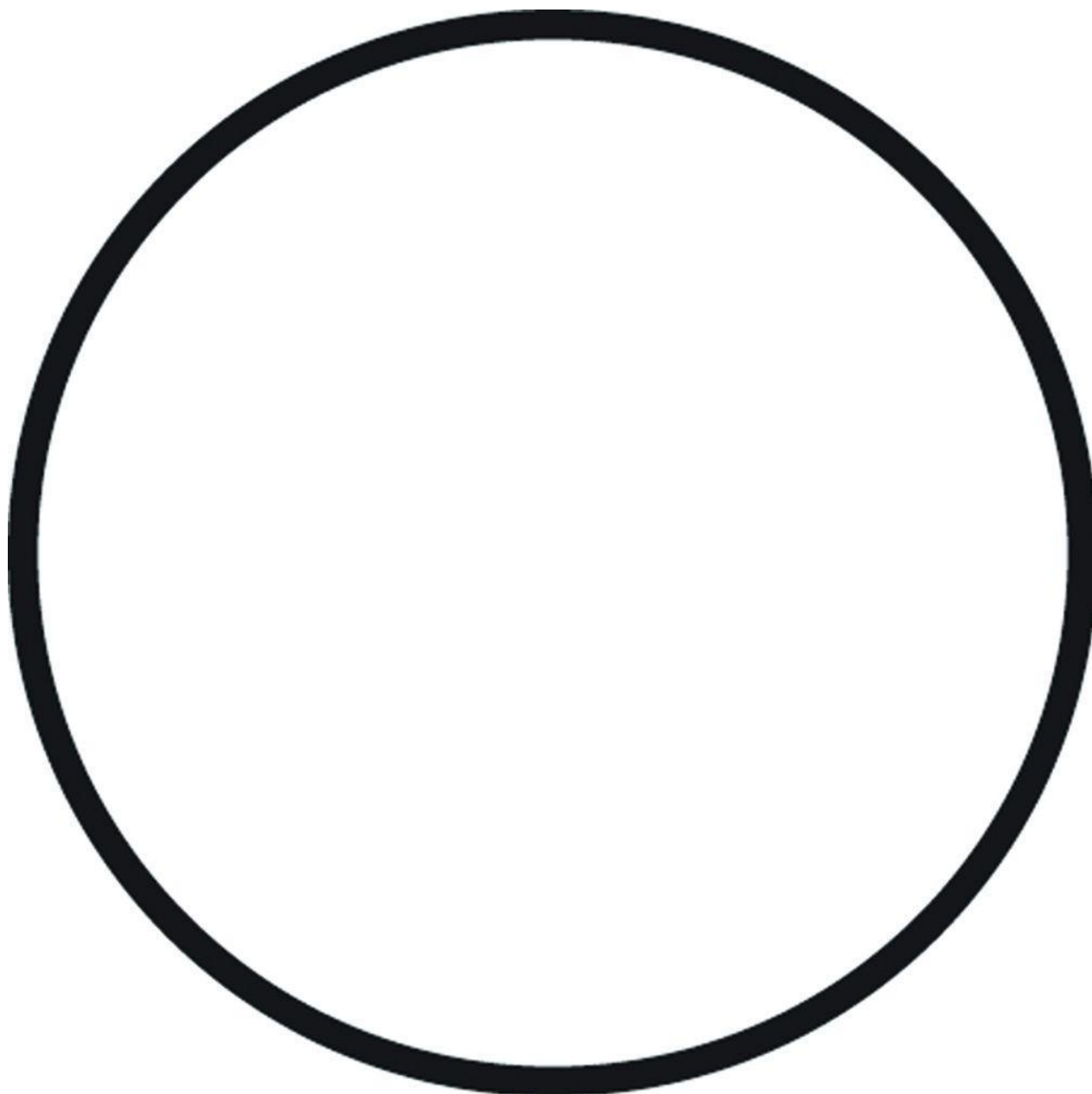
Wyobraź sobie kolor żółty..., słoneczny kolor żółci..., staraj się przypomnieć sobie taki właśnie kolor..., wyobraź sobie przedmiot lub owoc, który jest w kolorze żółtym..., wyobrażaj sobie ten przedmiot..., jak ci z nim jest?..., pozostań z nim...

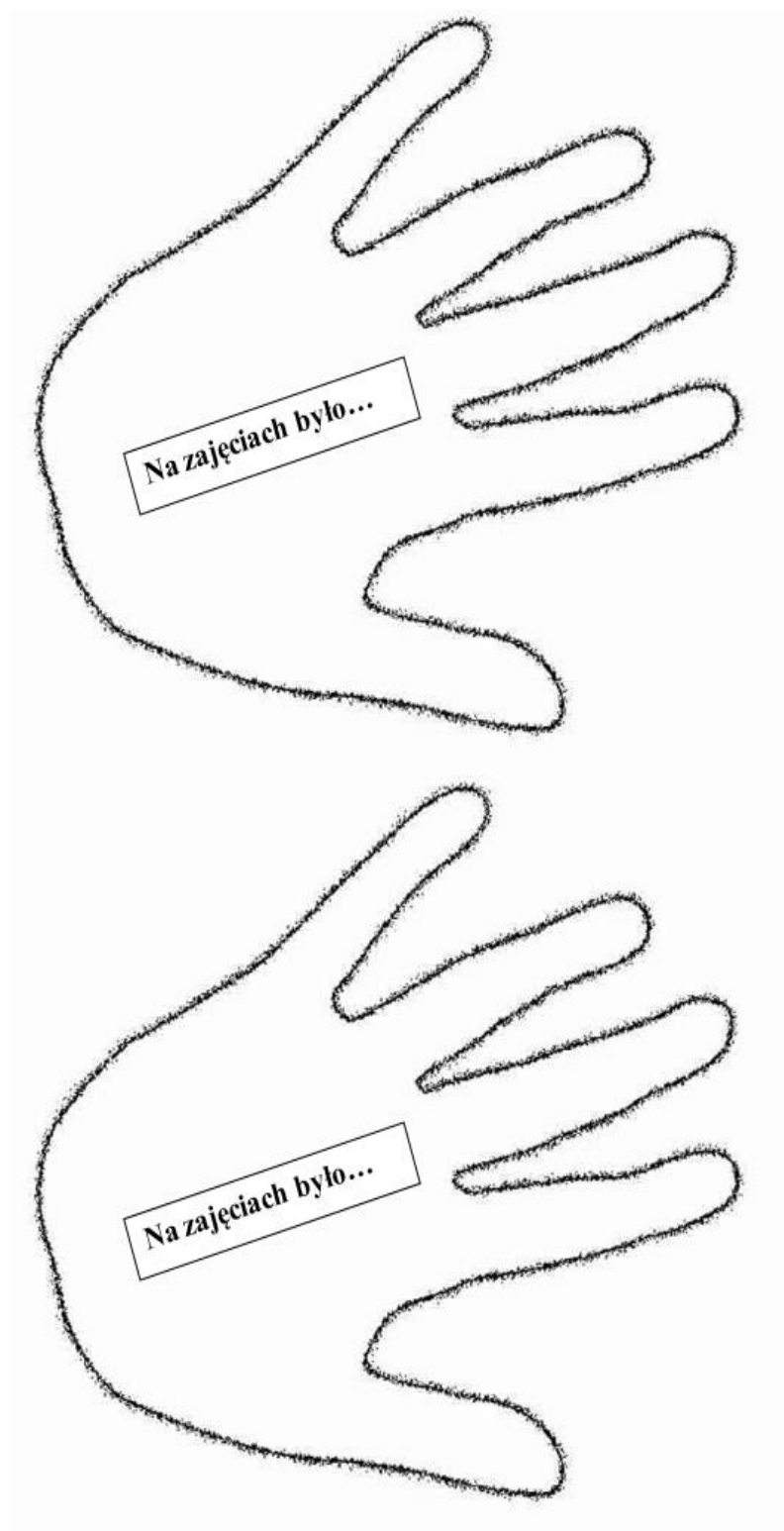
Wyobraź sobie kolor zielony..., soczysty kolor zieleni..., przypomnij sobie taki właśnie kolor..., przypomnij sobie sytuację czy miejsce, gdzie widziałeś właśnie taki kolor..., wyobrażaj sobie, że kolor zielony wypełnia wszystko dookoła..., jak ci z nim jest?..., jest w tobie..., czujesz coraz głębsze odprężenie.

Wyobraź sobie kolor niebieski..., głęboki kolor jasnego błękitu..., przypomnij sobie taki błękit..., przypomnij sobie, z czym ci się kojarzy..., wyobrażaj sobie, że kolor niebieski wypełnia wszystko dookoła..., jak ci z nim jest?..., ty i kolor niebieski..., zatapia cię coraz bardziej w wyciszeniu i głębokiej relaksacji.

Wyobraź sobie kolor granatowy..., czysty i szlachetny granat..., czy poznałeś już taki kolor?..., czy gdzieś go widziałeś?..., wyobraź sobie tę sytuację..., odczuwasz go... i odprężasz się jeszcze głębiej.

I wyobraź sobie ostatni kolor tęczy, kolor fioletowy..., tajemniczy kolor fioletowy..., czy znasz ten kolor?..., gdzie go widziałeś?..., wchodzisz w najgłębszy stan wyciszenia..., wszystko wokół staje się bardzo jasne..., wszystkie kolory łączą się ze sobą..., teraz w oddali od siebie wyobrażasz sobie siedmiokolorową tęczę., a następnie powoli otwórz oczy.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Sylwia Jaguszewska

Zespół Szkół Sportowych im. Sportowców Ziemi Szczecińskiej w Szczecinie

Ogrom możliwości... w bibliotece szkolnej!

Czym współczesna biblioteka szkolna może przyciągnąć do siebie czytelników? Moim zdaniem, zależy to przede wszystkim od samej osoby, pracującego w niej nauczyciela bibliotekarza, jeżeli pokazuje uczniom, że w bibliotece można nie tylko wypożyczać książki (dla niektórych tylko lektury!). Czym więc przyciągamy dzieci i młodzież? Wszystkim!

Postaram się przedstawić różnorodność oferty biblioteki szkolnej prowadzonej przeze mnie w Zespole Szkół Sportowych im. Sportowców Ziemi Szczecińskiej w Szczecinie na podstawie tego co zrobiłam do tej pory w roku szkolnym 2018/2019.

Dużo było w naszej bibliotece akcji bibliotecznych:

- **Moja ulubiona lektura szkolna** - refleksje i rozmowy na temat przeczytanych lektur, plakaty z ulubionymi tytułami lektur tworzone przez uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły (w praktyce wyglądało to tak, że każdego czytelnika biblioteki szkolnej pytałam o ulubioną lekturę i on sam taki tytuł zapisywał na plakacie);
- **Globalnie w bibliotekach** – zajęcia dla klas SP i LO - współpraca z Polską Akcją Humanitarną i z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, uwrażliwienie uczniów na tematy dotyczące głodu i żywności na świecie w czasie przeprowadzonych zajęć w klasach SP i LO;
- **Mirabelka – kielkująca historia w 100licy** - przeprowadzono zajęcia w kl. 4a SP, przesłano relację na konkurs organizowany przez Lustró Biblioteki;
- **„#cojacytam”** - czytelnicy biblioteki wykonali plakaty z aforyzmami na temat czytania, książek i bibliotek, współpraca z Fundacją Nowoczesna Polska;
- **„Wychowanie przez czytanie”** - przeprowadzono zajęcia na temat wartości w kl. 5,6 i 7 SP, uczniowie wykonali swoje prezentacje na temat omawianych wartości (współpraca z nauczycielami informatyki), udział szkoły w programie WYCHOWANIE PRZEZ CZYTANIE prowadzonego przez fundację CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM;

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- „**#JakCzytam**” - plakaty i informacja na stronie szkoły i na FB szkoły o akcji BIBLIOTEKI W SZKOLE promującej czytanie, zachęcenie do tworzenia „mody” na czytanie.

W czasie roku szkolnego pojawiały się też imprezy biblioteczne:

- **Międzynarodowy Dzień Kropki** - głośne czytanie „Kropki” (Reynolds Peter H.);
- **Spotkania z teatrem Kamishibai** – bajki w konwencji teatru Kamishibai dla młodszych klas SP;
- **Międzynarodowy Dzień Pluszowego Misia** - głośne czytanie dla klas młodszych klas SP w ramach klubu Poczytajmy!;
- **Urodziny Elmera** – dzieci same stworzyły tort urodzinowy z papieru, głośne czytanie dla oddziału przedszkolnego w ramach klubu Poczytajmy!;
- **Pasowania na czytelnika** – przeprowadzenie uroczystego pasowania na czytelnika w kl. „0” i w pierwszych SP, wprowadzenie uczniów w świat biblioteki szkolnej.

Wymienione akcje, imprezy i konkursy biblioteczne są przykładem na to, że biblioteki szkolne mogą współpracować z wieloma instytucjami kulturalnymi. Polecam koleżankom i kolegom po fachu „polubienie” ciekawych stron związanych ze szkołą i biblioteką na Facebooku, wtedy warte zobaczenia informacji same do nas przychodzą!

Tylko od nas, nauczycieli bibliotekarzy, będzie zależało to, jak postrzegana jest biblioteka szkolna. Może być gabinetem, w którym tylko wypożycza się książki, a może być też gabinetem... stwarzającym mnóstwo możliwości!

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jolanta Bilińska
Szkoła Podstawowa nr 5 w Ciechanowie

Misja czytanie. Na podstawie realizacji projektów bibliotecznych

Czytanie jest „passe”? Czytanie nie jest modne, jest zajęciem archaicznym i mało atrakcyjnym? Dlaczego łatwiej jest odsłuchać audiobooka niż przeczytać książkę w sposób tradycyjny? Z jakiego powodu, blisko 80% naszego społeczeństwa nie czyta książek? Dane pochodzące z badań Biblioteki Narodowej są zatrważające. Przyprawiają o ból głowy nie tylko bibliotekarzy, także nauczycieli oraz wszystkich tych, którzy widzą zubożenie intelektualne młodego pokolenia.

Bibliotekarz, a szczególnie ten zatrudniony w szkole; który na co dzień zmagają się z niechęcią dzieci do czytania czegokolwiek...ma szczególnie „pod górkę”. Realizacja wielu programów ratujących polskie czytelnictwo to zadanie przede wszystkim promujące książki, jako alternatywnej formy rozrywki. Spotkania czytelnicze, imprezy towarzyszące, wystawki tematyczne, apele o książki, na których nagradzam najlepiej czytających uczniów – jako szkolny bibliotekarz z 35-letnim stażem pracy znam i stosuję. Rezultat nie jest zadowalający, wskaźnik czytelnictwa owszem przyrasta ... ale w stopniu niezbyt wysokim. Sięgam więc, po bardziej ekstremalne techniki oswojenia potencjalnych czytelników. Od wielu lat organizuję Walentynki biblioteczne a składowym elementem (oprócz wystawki książek o tej nowej świeckiej tradycji :-) jest Poczta Walentynkowa oraz Salon Wróżb. O ile sama poczta na stałe wpisuje się w życie naszej szkoły, tak walentynkowy tarot został hitem sezonu a wróżbitki (uczennice działające w Samorządzie Bibliotecznym) postawiły karty kilkuset kolegom i koleżankom. A może udział w zajęciach pozaszkolnych będzie zachętą do poznawania książek? Lokalne instytucje kultury organizują wiele spotkań o charakterze czytelniczym...wystarczy tylko przyjrzeć się ofertom oraz ustalić, czy na imprezę może przyjść grupa uczniów pod opieką bibliotekarza. Wówczas (wiem z doświadczenia) organizator stara się o dostosowanie przekazywanych treści do poziomu wieku uczestniczących dzieci. Zachęcam do organizacji zajęć promujących czytelnictwo poza biblioteką szkolną i placówką macierzystą. Uczniowie lubią w nich uczestniczyć z wielu powodów. Powód pierwszy – czują się docenieni, gdyż to właśnie im poświęcam swój wolny czas w godzinach popołudniowych. Powód drugi – mają okazję spotkać wybitne osobowości ze świata ludzi dorosłych. Powód

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

trzeci – po każdym spotkaniu przygotowuję dokumentację w formie opisu i fotografii, która następnie jest zamieszczana w wirtualnej witrynie szkoły – występuje więc dodatkowy „blask sławy” i popularność wśród rówieśników. Ja zaś dostrzegam wartość dodaną: w umysłach dzieci układa się mapka z kolejnym punktem instytucji kultury w ich „małej ojczyźnie”; staranny ubiór oraz właściwe zachowanie świadczą o tym, że są wyjątkowymi ambasadorami swej szkoły; księżnica nie jest postrzegana, jako martwe miejsce z zakurzonymi półkami, ale tętniący życiem ośrodek. Dlatego, naprawdę warto zachęcać czytelników do wzięcia udziału w konkursach o zasięgu ogólnopolskim czy wojewódzkim. Z okazji odbioru nagród zostałam też ich „złotą rybką”, gdyż spełniłam marzenie moich laureatek...odbyły pierwszą w życiu podróż pociągiem.

Moja propozycja dla szkolnych bibliotekarzy – czasy się zmieniają, poziom percepcji dziecka również się zmienił; jeśli nie chce ono czytać lektur, to może przynajmniej zachęcimy je do przebywania w bibliotece. A stąd, już krótka droga do wypożyczenia książki o Neli Podróżnicze, Koszmarnym Karolku albo Tajemnic. Bo przecież o to, przez całe swe bibliotekarskie życie zabiegamy... prawda?

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Beata Michalak

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 22 im. Janusza Korczaka
w Płocku

Kodami QR odkrywamy tajniki haseł - gra biblioteczna

W dzisiejszych czasach biblioteka szkolna, aby zyskać zainteresowanie uczniów musi korzystać z nowoczesnych form i metod komunikowania się z potencjalnym czytelnikiem. Obecnie na rynku jest ich wiele. Jedną z nich jest gra biblioteczna, dzięki której można w sposób rozrywkowy przekazać wiedzę uczniom. Gra integruje grupę, aktywizuje do działania, łączy elementy zabawy, nauki i rywalizacji.

Uczniowie uwielbiają korzystać z narzędzi TIK w szkole, dlatego w mojej grze można, a nawet trzeba było korzystać z aplikacji dostępnych przez smartfon lub tablet. Potrzebne były także komputery dostępne w Pracowni ICIM. Uczniowie uczestniczący w grze bibliotecznej zostali przeze mnie wcześniej poinformowani o potrzebie przyniesienia smartfonów na lekcje z zainstalowaną aplikacją do odczytywania kodów QR.

Co to są kody QR? To małe, czarne kwadraciki z zakodowanymi wiadomościami. Używane przede wszystkim w transporcie i reklamie. Są to "lepsze wersje" standardowych kodów kreskowych, które szyfrują tylko 13 cyfr. Kody QR mogą zaszyfrować aż 4296 znaków.

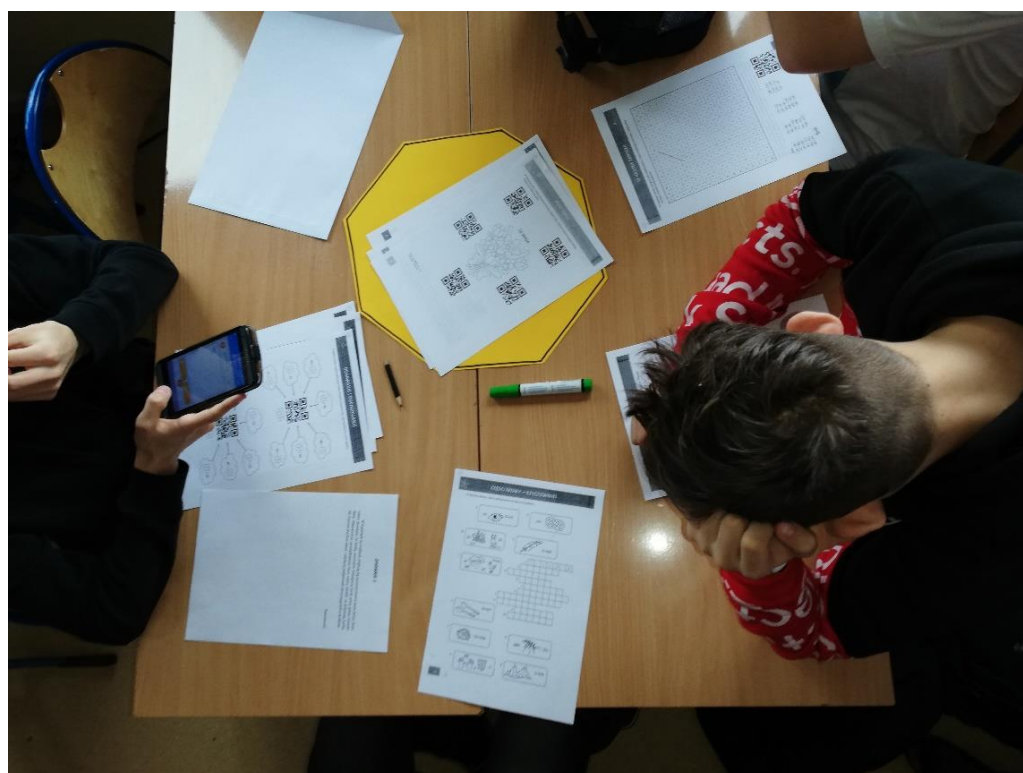
Co jeszcze można zrobić z kodami QR? W szkole można je zastosować na wiele sposobów: skierowanie ucznia do ćwiczeń online, zakodowanie odpowiedzi na kartach pracy, przekazywanie zadań do wykonania w domu, przekazywanie linku do pomocnego materiału, promocja jakiegoś wydarzenia w szkole itd.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom starszym uczniom naszej szkoły zorganizowałam lekcje w formie gry bibliotecznej poświęconej kodowaniu. W marcu br. przeprowadziłam grę w klasach ósmych naszej szkoły.

Jako wstęp do gry, przygotowałam krótką prezentację na temat kodów QR w *Emaze* - narzędziu online do tworzenia prezentacji 3D. Celem gry było znalezienie szyfru do skrzyni z kłódką.

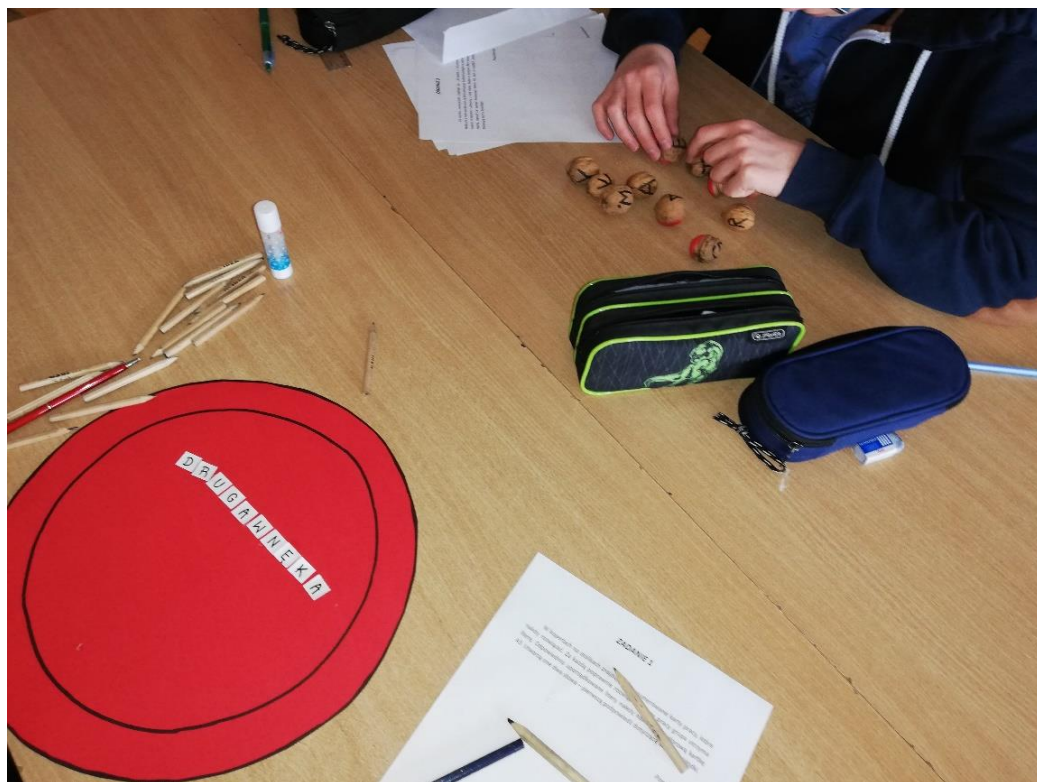
Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Uczniowie podzieleni na kilka grup oznaczonych kolorami mieli do wykonania 4 zadania. Zadanie 1 polegało na rozwiązaniu 10 kart pracy z kodowania. Uczniowie dzieląc karty między siebie uporali się z tym zadaniem w kilka do kilkunastu minut.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Zadaniem 2 było znalezienie w pełnym orzechów włoskich pudełku orzechów oznaczonych kolorem swojej grupy i ułożenie z nich hasła związanego z biblioteką. Wbrew pozorom zadanie okazało się trudne i kilku grupom musiałam udzielić podpowiedzi.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Zadanie 3 polegało na znalezieniu w katalogu tytułowym biblioteki takiej książki, by w jej tytule znalazł się wyraz nawiązujący do koloru grupy. Następnie należało znaleźć tę książkę i zrobić z nią selfie. Ostatnim zadaniem w grze było odczytanie zaszyfrowanej alfabetem Morse'a wiadomości. Rozwiązanie wszystkich zadań pozwoliło uczniom znaleźć miejsce ukrycia książki, do której przykleiłam kod QR z wiadomością (szyfrem do kłódki). Grupa, która jako pierwsza rozwiązała zadania i dotarła do książki z kodem QR znalazła w skrzyni skarb - nagrody niespodzianki dla zwycięzców oraz słodki poczęstunek dla całej klasy.

Gra biblioteczna przeze mnie przeprowadzona poza walorami rozrywkowymi miała również inne zadania. Dzięki niej uczniowie przypomnieli sobie jak należy korzystać z katalogu biblioteki. Mieli okazję do poznania jej wnętrza, gdyż zadania odbywały się w różnych miejscach, a kod QR był ukryty między regałami w zbiorach normalnie niedostępnych dla uczniów. Karty pracy użyte w zadaniu 1 wybrałam z różnych dziedzin, więc uczniowie mogli sprawdzić swoją wiedzę z matematyki, języka polskiego czy przyrody.

Mam nadzieję, że dzięki uczestniczeniu w tej grze uczniowie zaczną uważać bibliotekę za miejsce ciekawe, nowoczesne i przyjazne jej użytkownikom.

W kolejnych latach pracy chciałabym stworzyć podobną grę biblioteczną dla nowych czytelników (pierwszaków). Zamiast standardowej lekcji zapoznawczej z biblioteką, przeprowadzić grę, dzięki której przyszli czytelnicy mieliby okazję poznać ofertę swojej biblioteki szkolnej oraz nauczyć się korzystania z jej zbiorów.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Hanna Rykowska

Zespół Placówek Oświatowych w Gołyminie – Ośrodku. Filia w Gostkowie

Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne

*"Skoro dziecko z dysleksją nie uczy się w taki sposób
w jaki ty je uczysz,
to czy nie możesz uczyć go w taki sposób
w jaki ono się uczy?"*

Dr Harry T. Chasty

W każdej szkole istnieje grupa uczniów, którzy mimo wkładanego wysiłku, od początku nauki napotykać na trudności w uczeniu się. Dzieci te mają kłopoty z przyswojeniem określonej wiedzy i umiejętności przewidzianych na danym etapie nauczania, chociaż ich rozwój umysłowy jest prawidłowy. Jak wynika z obserwacji niepowodzenia szkolne, brak sukcesów w nauce, niskie poczucie własnej wartości mogą spowodować niską motywację do nauki oraz doprowadzić do zaburzeń emocjonalnych.

Jedną z przyczyn utrudnień w uczeniu się jest dysleksja rozwojowa, czyli specyficzne trudności w nauce czytania i pisania. Są one spowodowane zaburzeniami w rozwoju funkcji percepcyjno - motorycznych. Uczniom, u których zdiagnozowano deficyty rozwojowe udzielana jest pomoc psychologiczno – pedagogiczna w formie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Są to zajęcia wspomagające rozwój dziecka, u których należy usprawniać zaburzone funkcje (korekcja), a także wspomagać funkcje dobrze rozwinięte, bardziej sprawne (kompensacja) i prowadzone przez nauczyciela posiadającego przygotowanie w zakresie terapii pedagogicznej. Skierowane są do dzieci wymagających indywidualnego podejścia, mało samodzielnych, łatwo rozpraszających się, nieśmiałych, z dysleksją rozwojową (dysleksja, dysortografia, dysgrafia). Podstawą do zakwalifikowania na pierwszym etapie nauczania jest diagnoza nauczyciela, natomiast na drugim etapie - zalecenie z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, gdzie uczeń poddany jest specjalistycznej diagnozie psychologiczno - pedagogicznej.

Terapia pedagogiczna dziecka dyslektycznego to "oddziaływanie za pomocą środków pedagogicznych (wychowawczych i dydaktycznych) na przyczyny i przejawy trudności dzieci w uczeniu się, mające na celu eliminowanie niepowodzeń szkolnych oraz ich ujemnych

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

konsekwencji"¹. Natomiast nadrzędnym celem tej terapii jest "stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego dzieciom z utrudnieniami rozwojowymi; rozwoju na miarę ich możliwości".²

W czasie zajęć terapeutycznych ważne jest, aby jednocześnie realizować trzy rodzaje oddziaływań terapeutycznych: usprawnianie zaburzonych funkcji, które są istotne w opanowaniu umiejętności czytania i pisania, doskonalenie technik czytania i pisania, a także oddziaływania psychoterapeutyczne - uspakajające oraz aktywizujące ucznia do nauki.

Wieloletnie doświadczenia praktyków - terapeutów przyczyniły się do sformułowania **zasad terapii pedagogicznej**, które stosuje się na zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych:

- *zasada indywidualizacji środków i metod oddziaływania korekcyjnego* polega na układaniu indywidualnych programów zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, dostosowaniu środków oraz metod dydaktycznych i korekcyjnych do indywidualnych możliwości dziecka, w pomaganiu przezwycięzaniu trudności, a także stosowaniu odpowiednich zabiegów terapeutycznych i wychowawczych;

- *zasada powolnego stopniowania trudności w nauce czytania i pisania, uwzględniającego złożoność tych czynności i możliwości percepcyjne dziecka* uwzględnia stopniowanie trudności w zakresie objętości i przystępności opracowywanego materiału, przechodzenia od ćwiczeń prostych, które obejmują niewielki zakres materiału, do złożonych wymagających opanowania coraz większych partii materiału; przystępowanie do zadań trudniejszych tylko wtedy, gdy uczeń sprawnie opanuje wcześniejsze, łatwiejsze;

- *zasada korekcji zaburzeń* : *ćwiczenie przede wszystkim funkcji najgłębiej zaburzonych i najslabiej opanowanych umiejętności* polega na tym, aby terapeuta pamiętał, że im bardziej zaburzona funkcja, tym większa męczliwość ucznia; nie należy wykonywać ćwiczeń tylko jednej funkcji, gdyż może dojść do przetrenowania, a najbardziej wskazana jest przemienność ćwiczeń np. percepcja wzrokowa ze słuchową;

¹ I. Czajkowska, K. Herda, *Zajęcia korekcyjno - kompensacyjne w szkole*, Warszawa 1989, s. 50

² Tamże, s. 50

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- *zasada kompensacji zaburzeń i łączenie ćwiczeń funkcji zaburzonych z ćwiczeniami funkcji niezaburzonych w celu tworzenia właściwych mechanizmów kompensacyjnych* mówi o tym, aby funkcje sprawniejsze wspierały czynności funkcji zaburzonych;
- *zasada systematyczności* dotyczy systematyczności i częstotliwości zajęć, które powinny odbywać się codziennie, gdyż przerwy w zajęciach powodują regres;
- *zasada ciągłości oddziaływania psychoterapeutycznego* - działaniom dydaktycznym powinny towarzyszyć zabiegi o charakterze psychoterapeutycznym - zadbanie o życzliwą atmosferę na zajęciach, dobre relacje między uczniami a terapeutą, zaspokajanie potrzeb sukcesu, dostrzeganie nawet najmniejszych potrzeb ucznia, nigdy nie ośmieszanie ani osądzanie dziecka.

Nauczyciel - terapeuta planując swoją pracę powinien przeprowadzić wstępną diagnozę, która będzie stanowiła punkt wyjścia do dalszych oddziaływań terapeutycznych, opracować indywidualny program pracy oraz zaplanować kolejne jednostki zajęć.

Zajęcia korekcyjno - kompensacyjne przyczyniają się do usprawniania deficytów funkcji percepcyjno - motorycznych, które są istotne w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych. Ich zadaniem jest zapobieganie powstawaniu zaburzeń emocjonalnych, wyrabianie właściwej motywacji do nauki, a także zapewnienie uczniom potrzeby osiągnięcia sukcesu i wzmacnianie ich poczucia własnej wartości. O efektywności terapii z pewnością decydują dobrze dobrane metody i sposoby pracy.

Na zajęciach należy stosować szereg różnorodnych sposobów i metod pracy. Dobrane ćwiczenia i metody zależą od stopnia zaburzonych funkcji i rozwoju umiejętności ucznia. Istotne jest także uczenie polisensoryczne, które angażuje jednocześnie zmysł słuchu, wzroku i kinestezji.

Metody pracy, które będą usprawniały zaburzone funkcje oraz technikę pisania i czytania:

- **Muzykoterapia i trening relaksacyjny**

- technika relaksacji wg Jacobsona, w wersji B. Kai

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Celem metody muzykoterapii jest kształtowanie wrażliwości i empatii, stymulowanie do aktywności i kreatywności, kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania i koncentracji uwagi. W ramach muzykoterapii są stosowane często treningi relaksacyjne, które zmniejszają napięcie i zwiększają odporność organizmu na stres. Zwiększa się także koncentracja uwagi oraz udoskonalenie percepcji i zapamiętywania. Jest to doskonała metoda prowadząca do wyciszania i uspokajania ucznia.

- **Metody i techniki usprawniające koncentrację uwagi**

Treningowi także można poddać umiejętność skupienia uwagi. Jednak najważniejsze są regularnie ćwiczenia poprzez systematyczne wykonywanie zadań wymagających jej skupienia. W metodzie tej najważniejsze jest, aby nowe wiadomości zostały powiązane z tymi, które zostały zapisane wcześniej w pamięci.

Ćwiczenia w koncentracji uwagi polegają na pracy nad sobą, doskonaleniu samoorganizacji i samodyscypliny. Usprawniają funkcje wzrokowe, słuchowe oraz wzrokowo-ruchowe i ich asocjacji. Dzięki tej metodzie można udoskonalic umiejętność uczenia się i zapamiętywania.

- **Metoda 18 struktur wyrazowych E. Kujawy i M. Kurzyny - analityczno - syntetyczna metoda sylabowa**

Metoda jest przeznaczona do jednoczesnego ćwiczenia czytania i pisania na tym samym materiale leksykalnym, gdzie uaktywnione są następujące analizatory: wzrokowy, słuchowy i kinestetyczno - ruchowy. Dzięki tej metodzie dziecko nabywa umiejętności czytania i pisania. Metodę tę można zastosować dla uczniów z trudnościami w uczeniu się pod postacią dysleksji i dysortografii.

- **Czytanie treningowe wg Barbary Zakrzewskiej**

Metoda ta opiera się nie na testach, ale o listy wyrazowe, gdzie znajduje się około dwudziestu specjalnie wybranych wyrazów. Początkowo są to wyrazy proste, a potem coraz trudniejsze. Uczeń poprzez tę metodę odnosi sukces, gdyż w miarę wykonywania ćwiczeń czyta lepiej i szybciej.

W celu uatrakcyjnienia zajęć można wprowadzić inne metody treningowe:

- czytanie naprzemienne sukcesywnie utrudniane;

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- czytanie wyrazów łatwych w połączeniu z trudnymi;
- czytanie wyrazów sensownych i bezsensownych;
- czytanie wyrazów wizualnie podobnych;
- czytanie wyrazów zawierających tę samą sylabę;
- czytanie tekstów z lukami.

- **Metoda Ortografity**

Jest to metoda praktyczna i wielozmysłowa, która zakłada indywidualizację pracy z dzieckiem, który ma trudności w nauce czytania, pisania i ortografii. Uczeń poznaje wszystkie zasady ortograficzne i jednocześnie ćwiczy spostrzegawczość, percepcję, koncentrację uwagi, pamięć wzrokowo - słuchową, a także doskonali umiejętności grafomotoryczne i wyobraźnię przestrzenną. Metoda ma charakter powtarzalny i systematyczny. Podnosi sprawność funkcji słuchowo - językowych oraz umiejętność czytania i rozumienia czytanego tekstu. Wpływa na płynność czytania, poprawność graficzną i ortograficzną pisma oraz podnosi motywację do nauki.

- **Metoda 7 walizek**

Według teorii H. Gardnera, każdy z nas posiada nie jedną, a siedem różnych inteligencji: inteligencję słowną, wizualno - przestrzenną, logiczno - matematyczną, muzyczną, fizyczno - kinestetyczną, interpersonalną i intrapersonalną. Dominujące są te metody, które najskuteczniej pozwalają przyswajać wiedzę, także ortografię. Pracując tą metodą pobudzamy wszystkie sfery rozwoju.

- **Gry dydaktyczne**

Uważam, iż dominującą i najefektywniejszą metodą są gry dydaktyczne. Metoda ta odrywa ważną rolę w terapii dziecka, który chętnie gra w gry komputerowe i planszowe. Gry angażują równocześnie wiele funkcji psychofizycznych poprzez różnorodność zadań i urozmaiconą treść. Uczeń podczas tej formy pracy wykorzystuje swoje wiadomości i umiejętności, nawyki i zainteresowania. Dzięki tej metodzie uczeń:

- rozwija zdolności orientacyjno - poznawcze: koncentrację uwagi, spostrzegawczość, wyobraźnię, pamięć, analizę wzrokowo - słuchową, myślenie i kojarzenie, koordynację wzrokowo - ruchową i słuchową oraz sprawność motoryczną;

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- zdobywa nowe wiadomości i umiejętności oraz je utrwała;
- wzbogaca wiedzę o świecie;
- poznaje swoje możliwości i je ocenia;
- uczy się wyrażać swoje emocje i rozwiązywać problemy;
- wykazuje chęć wykonywania zadań o coraz większym poziomie trudności;
- rozwija umiejętności komunikowania się;
- wzmacnia poczucie własnej wartości.

Proponuję kilka gier, które można zastosować w terapii pedagogicznej u dziecka dysleksyjnego: *Puzzle ortograficzne, Orto - zagadki, Piramida ortograficzna, Ortograficzna tabliczka mnożenia i dzielenia, Quiz ortograficzny, Gra ortomagiczna, Sposób na ortografię, Sylaba po sylabie, Pamięć dźwiękowa, Skoncentruj się, Perskie Oko, Akademia Umysłu Uczeń EDU i inne.*

Przedstawiam przykłady ćwiczeń wykorzystywanych na zajęciach, które także stymulują i usprawniają zaburzone procesy psychomotoryczne niezbędne w opanowaniu umiejętności czytania i pisania np.

- słaba sprawność grafomotoryczna ręki, a także zbyt silny nacisk ręki na kartkę papieru wpływa niekorzystnie na estetykę pisma i rysunków

Charakterystycznymi objawami zaburzeń sprawności grafomotorycznej ucznia jest nieczytelne i nieestetyczne pismo. Litery są nieproporcjonalne, pozbawione płynności. Wolne tempo pisania. Zeszyty są niestaranne i często pojawiające się w nich luki i puste miejsca, które są pozostawione na późniejsze uzupełnianie informacji. Duży nacisk ręki powoduje, że rysuje linie grube, czasem przedziera papier, co wpływa na estetykę pracy. Rysowane linie są krzywe, przedmioty duże, gdyż dziecko nie umie opanować ruchu.

Sprawność manualną i grafomotoryczną usprawniamy poprzez:

- ugniatanie papierowych kul z papieru;
- rzucanie i chwytanie piłeczki;
- układanie wzorów z patyczków;
- nawlekanie koralików;
- rysowanie i zabawy w plastelinie;

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- naklejanie elementów na obrazki;
- zamalowywanie farbami coraz mniejszych płaszczyzn oraz powierzchni ograniczonej konturem;
- malowanie dużych form falistych i szlaczków;
- zabawa kreatywnie bazgranie - zabawa "rysowanie oburącz";
- kreślenie form kolistych, falistych i prostych według wzoru w naturalnych wielkościach zgodnych ze wzorem i w pomniejszeniu;
- pogrubianie konturu;
- wydzieranka;
- rysowanie szlaczków literopodobnych w liniaturze (w zmniejszającym się stopniowo wymiarze aż do liniatury zeszytu);
- łączenie wyznaczonych punktów linią ciągłą w celu narysowania konkretnych przedmiotów;
- rysowanie szlaczków obrazkowych w liniaturze zgodnie z kierunkiem pisma;
- samodzielne rysowanie różnorodnych wzorów;

- deficyt koordynacji wzrokowo - ruchowej oraz orientacji przestrzennej

Zaburzenia koordynacji wzrokowo - ruchowej i orientacji przestrzennej są przyczyną wielu problemów szkolnych. Uczeń w czytaniu myli znaki graficzne, przedstawia kolejność liter, sylab. Podczas pisania wyrazów opuszcza drobne elementy graficzne liter (e-ę, z-ż) i znaków interpunkcyjnych. Uczeń podczas pisania ze słuchu popełnia liczne błędy ortograficzne. Napisane wyrazy czy cyfry nie mieszczą się w liniaturach lub w kratkach. Pismo jest lustrzane. Nie nadąża z napisaniem prac pisemnych na sprawdzianach. Ma kłopoty z odtwarzaniem złożonych figur geometrycznych, z wykonywaniem prac plastycznych. Posiada złą orientację na mapie. Ma problemy z posługiwaniem się podstawowymi narzędziami i przedmiotami codziennego użytku. Myli strony: lewa, prawa.

Koordynację wzrokowo-ruchową i orientacji przestrzennej możemy wspomagać poprzez:

- opuszczanie drobnych elementów graficznych liter (e-ę, z-ż) i znaków interpunkcyjnych;
- zabawy z piłką, balonem, woreczkiem, obręczą;
- naśladowanie ruchów, mimiki innych osób (zabawa w "lustro");

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- dopasowywanie elementów;
- zamalowywanie dużych powierzchni - pędzlem, dłonią, kredą, gąbką, malowanie wewnątrz konturu różnej wielkości (formy kuliste, linie pionowe, poziome);
- obrysowywanie szablonów, wycinanie ich, kopiowanie, zamalowywanie;
- kolorowanie obrazków o różnym poziomie trudności;
- tangramy, zagadki rysunkowe, labirynty;
- lepienie z plasteliny, masy solnej, ciastoliny, modeliny, gliny, zagniatanie ciasta;
- wydzieranki (różnej wielkości – od konkretnych kształtów, do małych skrawków lub pasków papieru) wycinanki, naklejanki, collage;
- zabawy konstrukcyjne, majsterkowanie;
- układanie kompozycji wg wzoru lub z pamięci;
- tworzenie kompozycji przestrzennych z różnego rodzaju materiałów - koralików, klocków, tasiemek, patyczków, wełny itp.;
- ćwiczenia ma materiale obrazkowym (układanie obrazka z części według identycznego wzoru lub z pamięci, uzupełnianie brakującej części obrazka);
- rozpoznawanie treści obrazków ukazywanych w krótkich ekspozycjach;
- wyszukiwanie różnic podobieństw między obrazkami;
- układanie kompozycji i mozaiki z figur geometrycznych wg. wzoru i z pamięci;
- pisanie liter i ich połączeń, na przykład: pisanie po śladzie liter, sylab, wyrazów bez użycia liniatury.

- zaburzenia bezpośredniej pamięci i uwagi słuchowej

Niski poziom bezpośredniej pamięci słuchowej i uwagi słuchowej spowoduje, że uczeń ma kłopoty z utrwaleniem i odtwarzaniem usłyszanego materiału, z uczeniem się na pamięć wierszy i piosenek. Nie rozumie skomplikowanych poleceń słownych. Ma kłopoty z zapamiętaniem i powtórzeniem trudniejszych wyrazów. Nie pamięta dłuższych zdań i nie potrafi poprawnie ich zapisać. Ma problem z powtórzeniem cyfr w szeregu i wstak, z wykonaniem prostych działań matematycznych w pamięci. Nie zrozumie prostych zdań w języku obcym.

Ćwiczenia usprawniające niski poziom bezpośredniej pamięci słuchowej i uwagi słuchowej:

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- uściślenie rozumienia zdań, w tym określeń czynności, zachodzących związków logicznych;
- słuchanie treści opowiadań lub bajek podawanych ustnie lub w połączeniu z materiałem konkretnym i udzielanie odpowiedzi na pytania;
- powtarzanie wyrazów, krótkich zdań, opowiadań po innej osobie;
- wykonanie ilustracji do wysłuchanego tekstu lub wiersza;
- powtarzanie ciągów cyfr, nauka tabliczki mnożenia, rymowanek, krótkich zdań;
- układanie zdań z podanymi wyrazami;
- wymienianie jak największej liczby wyrazów - zaczynających się na określoną głoskę, sylabę, nazw zwierząt itp.;
- opowiadanie treści obrazków, ilustracji, historyjek obrazkowych;
- próby samodzielnego, zrozumiałego wypowiedziania się na temat wcześniej wysłuchanego opowiadanie, relacjonowanie własnych przeżyć, oglądanych filmów, bajek, przeczytanych książek itp.;
- rozpoznawanie i różnicowanie odgłosów przyrody i dźwięków wydawanych przez instrumenty perkusyjne – nagrania magnetofonowe;
- odtwarzanie struktur rytmicznych – wystukiwanie, wyklaskiwanie;
- odtwarzanie przestrzenne układów rytmicznych – ustawianie, grupowanie klocków zgodnie z usłyszanymi uderzeniami, zapisywanie układem kropek usłyszanej struktury rytmicznej, rysowanie szlaczków w rytm uderzeń;
- odtwarzanie rytmiczne układów przestrzennych – widząc układy np. klocków wystukiwanie ich struktury;
- zabawy ruchowe ze śpiewem, klaskaniem lub wygrywaniem rytmu melodii na instrumentach perkusyjnych.

- deficyt funkcji słuchowo - językowych

Deficyt funkcji słuchowo - językowych w obszarze słuchu fonemowego, pamięci fonologicznej i syntezy fonemowej powoduje, że uczeń nie wychwytuje różnic między słowami podobnie brzmiącymi, ale mającymi inne znaczenie. Nie dokonuje analizy i syntezy słuchowej wyrazów, co stanowi podstawową czynność w nauce czytania i pisania. Dziecko ma trudności z wyodrębnieniem z potoku mowy wyrazów, w dłuższych wyrazach - sylab i głosek, a zwłaszcza głoski dźwięczne. Ma problemy z dokonaniem klasyfikacji wyrazów, ujmowaniem

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

związków pomiędzy wyrazami, układaniem opowiadania, tworzeniem rymów i wierszy. Uczeń ma słabszą umiejętność prowadzenia dialogu oraz udzielania właściwych odpowiedzi na pytania oraz problemy w opowiadaniu „własnymi słowami”.

Ćwiczenia usprawniające :

- różnicowanie słów podobnie brzmiących (opozycje fonematyczne) np. bucik-budzik;
- różnicowanie takich samych sylab w szeregu różnych lub o podobnym brzmieniu np. pa, ga, da;
- analiza i synteza wyrazów na sylaby, wg stopnia trudności;
- sztafeta sylabowa;
- słuchowe wyszukiwanie w wyrazie określonej sylaby i ustalenie miejsca jej położenia;
- sztafeta literowa;
- przekształcanie wyrazów przez zmianę sylaby, głoski na początku, w środku, lub na końcu wyrazu;
- kończenie zaczętego wyrazu;
- uzupełnianie treści słyszanego opowiadania obrazkami;
- powtarzanie wyrazów łatwych i trudniejszych fonetycznie i znaczeniowo;
- porównywanie długości słów, wyszukiwanie i tworzenie rymów;
- dobieranie aliteracji na podstawie obrazków, słów;
- słuchanie i rozwiązywanie zagadek;
- wyodrębnianie zdań w wypowiedziach innych osób lub w tekście piosenki;
- układanie zdań z podanych słów, do obrazków, do obserwowanych sytuacji;
- słuchanie opowiadań, bajek oraz samodzielne opowiadanie i wymyślanie zakończenia;
- szukanie określeń bliskoznacznych, rodzin wyrazów, homonimów.

- osłabiona koncentracja uwagi

Uczeń, który mimo prawidłowego rozwoju umysłowego, ma trudności z koncentracją uwagi i z tego powodu, także może nie odnosić sukcesów w nauce. Uczeń nie potrafi skupić się dłużej na zadaniu. Czasami sprawia wrażenie jakby nie słuchał przekazywanych mu komunikatów. Często nie kończy zaczętych prac. Niechętnie podejmuje wszelkie zadania wymagające dłuższego wysiłku intelektualnego. Zdarza się, że gubi przybory szkolne. Łatwo

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

ulega rozproszeniu pod wpływem nawet małych bodźców. Występuje słaba motywacja do wysiłku oraz niskie aspiracje.

Ćwiczenia rozwijające koncentrację uwagi:

- gry planszowe, np. memory, skojarzenia, scrabble;
- kopiowanie wzorów – w jednej kolumnie tabeli zamieszcza się znaki, cyfry i litery, które dziecko musi umieścić w identyczny lub lustrzany sposób w drugiej kolumnie tabelki;
- odnajdywanie błędów w tekście;
- labirynty;
- rozwiązywanie matematyczno-logicznych łamigłówek, np. sudoku, kakuro lub hitori;
- odszyfrowywanie liter – różne symbole i znaki stanowią zaszyfrowane litery, które trzeba odgadnąć i ułożyć w słowa;
- wyszukiwanie – w danym ciągu liter i cyfr należy odnaleźć wskazany ciąg znaków;
- wykreślanka – zadanie polega na wykreśleniu z szeregu wyrazów tych słów, które znaczeniowo nie pasują do pozostałych;
- tworzenie rysunków poprzez łączenie punktów.

Usprawnienie u uczniów zaburzonych obszarów pozwoli im na osiągnięcie sukcesu na miarę ich możliwości. Przedstawiam konspekt pracy, który można wykorzystać na zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych z dzieckiem u którego stwierdzono trudności w uczeniu się pod postacią dysleksji i dysortografii.

Konspekt zajęć korekcyjno - kompensacyjnych

Temat : Usprawnianie koordynacji wzrokowo – ruchowej oraz doskonalenia czytania ze zrozumieniem

Cele ogólne:

- rozwijanie i doskonalenie koordynacji wzrokowo – ruchowej;
- doskonalenie percepcji wzrokowej;
- doskonalenie pamięci i koncentracji;

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Cele szczegółowe:

- usprawnianie syntezy i analizy słuchowej i wzrokowej na materiale literowym;
- doskonalenie koordynacji wzrokowo – ruchowej;
- usprawnianie umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- doskonalenie umiejętności bezbłędnego pisania;
- usprawnianie pamięci i koncentracji uwagi;
- ćwiczenie kaligrafii;
- doskonalenie płynności ruchów oraz napięcia mięśniowego rąk;
- stosowanie wzmocnień pozytywnych i stwarzanie sytuacji dających możliwości podniesienia swojej samooceny.

Metody:

- działań praktycznych;
- działań polisensorycznych (wzrok, ruch);
- Metoda Dennisona;
- Metoda 18 struktur wyrazowych;
- Metoda relaksacji z wykorzystaniem elementów muzyki;
- stosowanie wzmocnień pozytywnych i stwarzanie sytuacji dających możliwości podniesienia swojej samooceny.

Pomoce dydaktyczne:

- karty pracy;
- gra dydaktyczna – „Znajdź wyraz w wyrazie”;
- muzyka relaksacyjna.

Przebieg zajęć

Część wstępna

1. Gimnastyka mózgu – Metoda Dennisona
 - Leniwa ósemka – uczeń na początku w powietrzu, a później na dużym arkuszu papieru rysuje duży znak nieskończoności (leniwa ósemka). Zaczyna od środka,

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

rysuje w lewą stronę do góry. Głowę trzyma nieruchomo i podąża za rysowaną ósemką wzrokiem. Ćwiczenie wykonuje każdą ręką osobno trzy razy. Zakończy oburącz również trzema ósemkami.

Ćwiczenie usprawnia koordynację ręką – oko, koordynację wzrokową, czytanie, pisanie, rysowanie.

Część właściwa

2. Gra dydaktyczna – „Słowa ukryte w słowach”

Zadaniem dziecka jest odszukanie pary obrazków w taki sposób, aby nazwa jednego była częścią nazwy drugiego obrazka. Nazwa jednego wyrazu (obrazek na małym kartoniku) zawiera się w nazwie drugiego wyrazu (obrazek na planszy), np. ster - lusterko.

Ćwiczenie to kształci słuch fonematyczny, dziecko dokonuje analizy : sylabowej, fonemowej, morfemowej w poszukiwaniu wyrazu ukrytego w wypowiedzianym słowie oraz doskonali koncentrację uwagi.

3. Karta pracy nr 1

Zadanie polega na utworzeniu wyrazów z podanych sylab i z pamięci zapisaniu ich w liniaturze. Uczeń zapamiętuje pisownię wyrazów przez około 1 minutę, a później zakrywa osobną kartką.

Jeżeli pojawi się problem z zapisem dziecko może jeszcze raz spojrzeć na wyrazy i ponownie przystąpić do prawidłowego wykonania zadania. Zwrócenie uwagi na prawidłowy kształt liter i prawidłowe ich łączenie oraz utrzymanie się w liniaturze. Zadanie składa się z dwóch podpunktów o różnym stopniu trudności. Usprawnianie umiejętności pisania, czytania ze zrozumieniem, syntezy wzrokowej i słuchowej, koordynacji wzrokowo – ruchowej, pamięci i koncentracji, sprawność poprawnego pisania.

4. Karta pracy nr 2

Ćwiczenie składa się z 3 podpunktów. Pierwsze zadanie polega na głośnym przeczytaniu tekstu pt. „Bal” podzielonego na sylaby. Następnie należy uzupełnić zdania zgodnie z przeczytaną historyjką. W trzecim podpunkcie uczeń musi ułożyć wyrazy z „ó” rozsypanki sylabowej. Dodatkowa trudność polega na tym, że każda rozsypanka posiada

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

dodatkową niepotrzebną sylabę. Ćwiczenie usprawnia syntezę i analizę wzrokową i słuchową, koncentrację uwagi, koordynację wzrokowo – ruchową oraz technikę czytania ze zrozumieniem i umiejętność analizowania tekstu.

5. Karta pracy nr 3

Ćwiczenie polega na pokolorowaniu mandali według własnego pomysłu. W trakcie kolorowani uczeń słucha spokojnej, relaksującej muzyki.

Usprawnianie grafomotoryki, koordynacji wzrokowo – ruchowej .

Omówienie pracy domowej – codziennie przeczytaj tekst „Bal” . Czytaj sylabami i zwracaj uwagę na znaki przystankowe. (karta pracy nr 2)

Zakończenie zajęć

6. Ocena własnego samopoczucia i nastroju

Uczeń kończy zdanie :

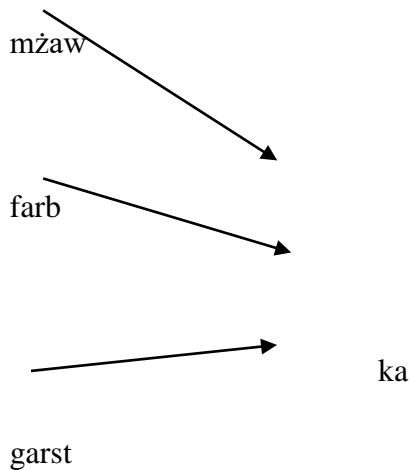
Na zajęciach najbardziej podobało mi się
jednak najwięcej trudności sprawiło mi.....

Karta pracy nr 1

Połącz pierwsze sylaby z sylabą połączoną strzałką, a dowiesz się jaki wyraz powstanie. Przeczytaj głośno i uważnie wyrazy, zapamiętaj jego pisownię a następnie, napisz je z pamięci. Pamiętaj o prawidłowym kształcie liter i prawidłowym ich łączeniu. Po napisaniu sprawdź ich pisownię.

bia →
mia →
chcia → ły

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Karta pracy nr 2

- a) Przeczytaj uważnie tekst historyjki pt. „Bal”. Czytaj sylabami i zwracaj uwagę na znaki przystankowe.

Królewna Różyczka postanowiła wyprawić bal. Miał to być niezapomniany bal. Dwór królewski miał zostać odświętnie przystrojony. Dostojni goście mieli się zjechać z różnych stron królestwa. Z północnej części – krasnoludki. Na wschód i zachód kraju także wysłano posłańców z zaproszeniami dla królewskich kuzynów i kuzynek, wujów, stryjów i ciotek. Zespół złożony z najlepszych królewskich muzyków co wieczór odbywał próbę. Dla gości wymyślono wiele konkursów, krzyżówek i rebusów. W ogromnej sali balowej zawieszono wiele ozdób i ozdóbek. Na środku sali ustawiono wielki stół biesiadny. Do wazonów włożono różowe róże i żółte tulipany. Różyczka starannie obmyśliła swój strój balowy. Miał mieć niezwykle krój. Król patrząc na córkę, miał powód do dumy. Królewna była bowiem mądrą i piękną osobką.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

b) Uzupełnij zadania zgodnie z przeczytaną historyjką „Bal”

Na bal zaproszono

Jako atrakcję dla gości wymyślono wiele

.....

..... miał zostać odświętnie przystrojony.

Co wieczór odbywał próbę

.....

.....

W sali balowej zawieszono wiele

Różyczka starannie obmyślała Miał on mieć
niezwykły

c) Ułóż wyrazy z rozsypanki sylabowej. Uważaj na dodatkową niepotrzebną sylabę. Są to wyrazy, które występują w przeczytanym teście. Zwróć uwagę na pisownię wyrazów. Jaka trudność ortograficzna łączy te wyrazy?

Ró czy ka życ -

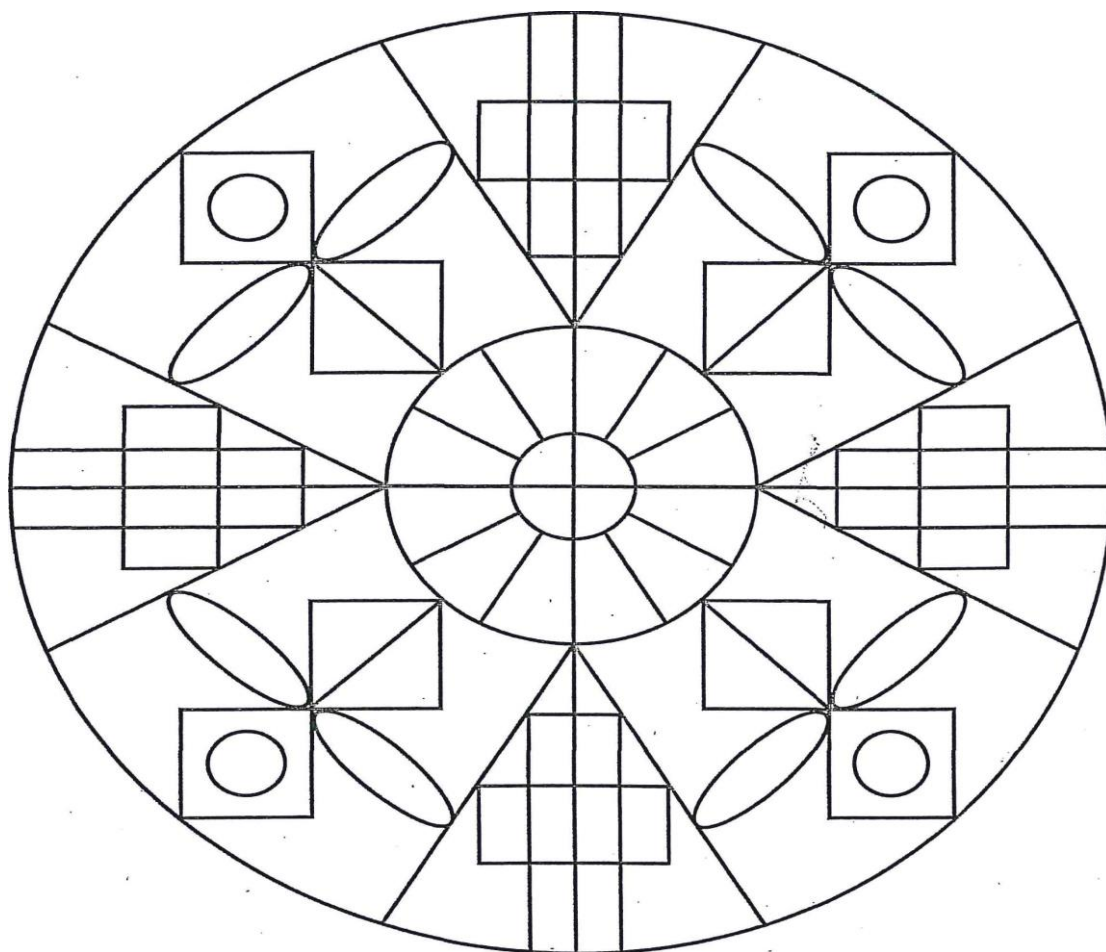
na lo kró lew -

nej no pół noc -

czór la wie -

Karta pracy nr 3

Pokoloruj mandalę według własnego pomysłu. Jeśli to możliwe, w trakcie kolorowania słuchaj spokojnej muzyki.

Bibliografia

CZAJKOWSKA Irena, HERDA Kazimiera. Zajęcia korekcyjno - kompensacyjne w szkole. Warszawa: WSiP, 1989.

Gra dydaktyczna „Słowa ukryte w słowach”. Wydawnictwo ab-art., 2015.

HINZ Magdalena (oprac.). Myślę, rozwiązuję i... wiem : ćwiczenia korekcyjno – kompensacyjne dla uczniów klas 4-6. Gdańsk : Harmonia, 2015.

KUJAWA Ewa, KURZYNA Maria. Metoda 18 struktur wyrazowych w pracy z dziećmi z trudnościami w czytaniu i pisaniu. Warszawa : WSiP, 1994.

TOŃSKA – SZYFELBEIN Anna. Ortografki czyli zabawne historyjki i ćwiczenia ortograficzne kształcące umiejętność czytania ze zrozumieniem dla uczniów klas IV – VI. Gdańsk : Harmonia, 2008.

ZWOLEŃSKA Joanna. Radosna kinezylogia. Warszawa : Wydawnictwo Medyk, 2015.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Anna Mieszkowska, Anna Maria Chrostowska
Szkoła Podstawowa nr 4 w Ciechanowie

Z PRAKTYKI SZKOLNEJ - INNOWACJA PEDAGOGICZNA

„Lapbook – alternatywna forma prezentacji wiedzy”

W roku szkolnym 2018/2019 w Szkole Podstawowej nr 4 podjęto współpracę nauczyciela bibliotekarza i nauczyciela biologii, czego efektem była poniższa innowacja.

Wpisuje się w cele określone w podstawie programowej oraz rozwija kompetencje kluczowe, przede wszystkim umiejętność uczenia się oraz inicjatywność i przedsiębiorczość.

Była przeprowadzona przez nauczyciela biologii i nauczyciela bibliotekarza, poprzedzona wspólną prezentacją na temat tego, czym jest lapbook. Przygotowania odbywały się zarówno w szkole podczas zajęć jak i w domu – uczeń ukierunkowany przez nauczyciela bibliotekarza i nauczyciela biologii mógł pracować samodzielnie. Niektóre partie materiału były powiązane z omawianymi zagadnieniami na lekcjach biologii. Uczniowie poszukiwali informacji przy wykorzystaniu księgozbioru biblioteki szkolnej oraz danych dostępnych online, a wyszukiwanych przy wsparciu nauczyciela bibliotekarza szkolnego.

Przygotowane lapbooki zaprezentowano podczas majowego „Tygodnia Bibliotek”, na gazetce bibliotecznej „Prace naszych uczniów”, a w przyszłości podczas „Tygodnia Biologii i Przyrody” oraz „Dni Otwartych Szkoły”.

Głównym założeniem innowacji było rozbudzanie w uczniach kreatywności, ciekawości poznawczej oraz zachęcanie i motywowanie do poznawania przyrody i biologii w sposób aktywny, twórczy, dociekliwy i wytrwały oraz innowacyjny sposób prezentacji uzyskanej wiedzy. Istotnym elementem projektu jest również rozwijanie

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

współpracy nauczyciela bibliotekarza z nauczycielem przyrody/biologii oraz pokazanie, iż biblioteka szkolna jest przede wszystkim centrum informacyjnym szkoły oraz miejscem wzmacniania i pogłębiania wiedzy ucznia.

Efekty innowacji:

- uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego – nauka przez zabawę;
- podniesienie jakości pracy szkoły,
- rozwijanie interdyscyplinarności procesu kształcenia.

Dla uczniów:

- wzrost poziomu zainteresowania literaturą popularnonaukową w szczególności o tematyce biologicznej, dostępną w bibliotece;
- doskonalenie umiejętności pracy w grupie;
- rozwój twórczego myślenia i kreatywności;
- satysfakcja z odniesionych sukcesów;
- odpowiedzialność za pracę własną i grupy.

Dla nauczycieli:

- udoskonalenie umiejętności stosowania nowoczesnych metod prowadzenia zajęć;
- podniesienie efektów własnej pracy;
- rozwijanie umiejętności współpracy z nauczycielami innych przedmiotów.

Realizacja innowacji była dla wszystkich uczestników świetną zabawą pozwalającą rozwinąć swoją kreatywność, zwiększyć poziom czytelnictwa, poziom wiedzy biologicznej, a także uwierzyć w swoje siły.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

ZDJĘCIA PRAC UCZNIÓW

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Anna Grudziecka
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Mławie

Emocje w życiu dziecka

Poruszając temat emocji należy pamiętać, że są one czymś naturalnym w życiu każdego człowieka. „Tak naprawdę bardzo trudno jest wyjaśnić czym są emocje, ponieważ są one niewidoczne, możemy je tylko poczuć (...) Odkrycie i poznanie własnych emocji wymaga uważności, umiejętności obserwowania własnych myśli oraz tego, co dzieje się w naszym ciele. Jednak warto to robić, ponieważ jeśli dobrze poznasz swoje emocje, będziesz mógł je oswoić, a wtedy lepiej zrozumiesz siebie, swoje odczucia i zachowanie”.³

Wszystkie emocje są potrzebne i ważne. Nie ma emocji negatywnych, są emocje trudne. Sfera emocji jest szczególnie ważna i umiejętność rozumienia własnych uczuć, adekwatne ich przeżywanie jest warunkiem rozwoju oraz tworzenia prawidłowych relacji z innymi. Rozwój emocjonalny jest długotrwałym procesem trwającym wiele lat. Akceptacja, rozumienie własnych emocji jest szczególnie ważna dla dzieci, które pojmują świat odmiennie niż my dorośli. Należy zastanowić się w jaki sposób dzieci okazują uczucia, a to pozwoli na zrozumienie ich postępowania.

„Codzienne doświadczanie emocji wpływa na indywidualny i społeczny rozwój oraz kształtowanie więzi interpersonalnych. Emocje tworzą bowiem koloryt codzienności, wskazują na jakość przebiegu interakcji, świadczą o poprawności lub spełnianiu się rozwoju człowieka (...) Brak doświadczenia pewnych stanów emocjonalnych właściwie zubaża człowieka, zamyka bowiem stan wrażliwości na pewne wymiary rzeczywistości.”⁴ Doświadczenia wyniesione z dzieciństwa, sposób reagowania na emocje ma wpływ na kształtowanie się psychiki młodego człowieka, dlatego ważne jest aby pamiętać, że dziecko jak każdy dorosły ma prawo odczuwać radość i szczęście, ale także złość i smutek. Poprzez rozmowę można wyjaśnić, że ludzie różnią się od siebie oraz mają różne upodobania. Dzielenie się swoimi odczuciami, rozmowy o nich umożliwią dziecku poczucie bycia zrozumianym

³ M. Połomska, *Nasze duszki. Poznaj moc swoich emocji*, Gliwice 2018, s. 8

⁴ H. Gasiul, *Teorie emocji i motywacji*, Warszawa 2007, s. 60

WARTO WIEDZIEĆ

i akceptowanym, bowiem dzieci, których uczucia są akceptowane zgadzają się szybciej na respektowanie zasad stawianych przez dorosłych.

„Emocje nie są reakcją na świat. Nie jesteś biernym odbiorcą sensorycznych informacji, ale czynnym konstruktorem swoich emocji. Na podstawie danych początkowych i doświadczenia z przeszłości, twój mózg konstruuje znaczenie i planuje działanie (...) Z pojęciami, twój mózg nadaje znaczenie doznaniom, a czasami to znaczenie jest emocją.”⁵

Dorośli ludzie często zapominają, że dzieci mają uczucia. Nie potrafią zrozumieć motywów postępowania młodego człowieka. Należy zacząć od refleksji nad sobą, pytania do siebie, z czego się cieszę, co mnie wprawia w złość, czego się obawiam, a następnie zastanowić się co czuje dziecko w takich samych sytuacjach. Poprzez szczere rozmowy z dzieckiem można wiele wyjaśnić. Nie wolno zostawiać dziecka z jego emocjami, zaproszenie do rozmowy w bezpiecznym klimacie pozwoli zniwelować napięcie. Rozmowa, wiersze, książki, ekspresja plastyczna, pisanie o emocjach, aktywne słuchanie, zabawy ruchowe wyzwalają pozytywne uczucia i łagodzą napięcia.

Rozmowa z dzieckiem o jego doznaniach w kwestiach emocjonalnych usprawnia inteligencję emocjonalną. Podobnie jest w przypadku informacji zwrotnej na temat zachowania dziecka. Właściwy dobór słów pomaga dzieciom budować więcej użytecznych pojęć. Ton głosu dorosłego ma znaczenie, gdyż wpływa na układ nerwowy dziecka. Postawa dorosłego wobec dziecka powinna być otwarta i empatyczna, ponieważ dziecko otwiera się przed nami ze swoimi uczuciami, a to pozwoli mu zaufać sobie samemu oraz rozwijać swoją osobowość.

Dorosły człowiek powinien dbać o prawidłowe relacje z dzieckiem, bowiem relacje z wiekiem staną się coraz trudniejsze. Każdy rodzic czy nauczyciel powinien mieć na uwadze uczenie dziecka samodzielnego rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie z emocjami. Dorosły człowiek sam musi spojrzeć na to jak reaguje na codzienne sytuacje, a następnie uczyć młodego człowieka, dzięki czemu wzmocni jego pewność siebie.

Emocje odgrywają ważną rolę w życiu każdego człowieka. Dzieci mające słabo rozwiniętą umiejętność radzenia sobie z własnymi uczuciami mają problem w dorosłym życiu,

⁵ L. F. Barrett, *Jak powstają emocje. Sekretne życie mózgu*, Warszawa 2018, s. 57

WARTO WIEDZIEĆ

dlatego tak ważne jest okazanie zainteresowania i wsparcia. Pomagajmy dzieciom nazywać odczuwane przez nich emocje. Rozmowa o emocjach powinna być swobodna, także powinna nawiązywać do doświadczeń dorosłych. Dziecko pragnie być zrozumiane i wysłuchane. W prosty sposób należy wyjaśniać, że akceptujemy uczucia, ale także nie przyzwalamy na niektóre zachowania. Dzieci nie lubią krytyki, pouczania. My dorośli powinniśmy zaczynać rozmowę z dzieckiem od wyjaśnienia, nie krytykować negatywnego zachowania, wytłumaczyć jak ono by się czuło w takiej sytuacji. Szczera rozmowa sprawi, że dziecko wysłucha i zrozumie, że nie zbagatelizowaliśmy problemu i zależy nam na pozytywnej relacji z dzieckiem.

Największy problem stanowią „niechciane uczucia”, czyli takie jak złość, strach, gniew, wstyd, nienawiść, pogarda czy nuda. Nieumiejętność radzenia sobie z nimi oraz brak pomocy ze strony otoczenia powoduje utrwalenie złych nawyków, które z czasem mogą stać się destrukcyjne.

Poświęcenie dziecku uwagi, zainteresowanie jego problemami pozwoli na wyjaśnienie dziecku niezrozumiałych dla niego odczuwanych stanów. Należy zrozumieć przyczyny zachowania dziecka, wspólnie z nim opracować takie strategie, aby uniknąć nieporozumień. Narzucając dziecku gotowe rozwiązania nie uzyskamy pożądaných rezultatów, uczenie rozwiązywania problemów w sposób bardziej przemyślany i zorganizowany przyniesie efekty. Gotowe rozwiązania nasilą tylko zdenerwowanie, a także dziecko samodzielnie nie nauczy się rozwiązywać problemów z radzeniem sobie z negatywnymi emocjami. Ważne jest konsekwentne oraz wspólne działanie.

Wiele dzieci ma trudności ze słownym wyrażaniem myśli i emocji, nie zna podstawowego słownictwa pozwalającego przekazać ich stan. Nie potrafią wyrażać myśli słowami, stosują warczenie, krzyki czy inne sposoby. Emocje utrudniają im racjonalne myślenie, ale też stanowią motywator do działania. Dzieciom, którym trudno mówić o swoich uczuciach trzeba tłumaczyć, że czasami należy się dostosować do sytuacji. Wybuchanie złością do niczego dobrego nie prowadzi. Dorośli powinni pamiętać, że aby zmienić zachowanie dzieci należy ujawnić to co w nas najlepsze, a dopiero potem z dzieckiem ćwiczyć prawidłowe reagowanie na różne emocje. Dzieci nie zachowują się niegrzecznie bez powodu. Aktywne słuchanie pozwoli na zrozumienie niepożądanych zachowań dziecka.

WARTO WIEDZIEĆ

Nieustępliwy dorosły nie nauczy nigdy dziecka jak ma radzić sobie z trudnymi emocjami, stresem czy skutecznym rozwiązywaniem problemów.

Bibliografia

BARRETT Lisa Feldman. Jak powstają emocje. Sekretne życie mózgu. Warszawa : Wydawnictwo CeDeWu Sp. z o.o., 2018.

GREENE Ross W. Trudne emocje u dzieci. Jak wspólnie rozwiązywać problemy w domu i w szkole. Warszawa : Samo Sedno, 2014.

FABER Adele, MAZLISH Elaine. Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły. Poznań : Media Rodzina, 2001.

GASIUL Henryk. Teorie emocji i motywacji. Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 2007.

OBUCHOWSKA Irena (red.). „Jak radzić sobie z niechcianymi uczuciami. Poradnik dla nauczycieli i wychowawców”. Poznań : Media Rodzina, 2001.

POŁOMSKA Marta. Nasze duszki. Poznaj moc swoich emocji. Gliwice 2018.

WARTO WIEDZIEĆ

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Model SAMR w nauczaniu

Model **SAMR** opiera się na wykorzystaniu technologii, mającej wspierać nabywanie wiedzy i kształtowanie umiejętności uczniów w klasie. Opracowany został przez dr. Rubena Puentedurę, założyciela i prezesa firmy konsultingowej Hippasus. Składa się z czterech charakterystycznych etapów (poziomów), których nazwa pochodzi od pierwszych liter wyrazów angielskich, określających te poziomy: *Substitution, Augmentation, Modification, Redefinition*.

<http://warsztatpracynauczycieli.blogspot.com/2018/01/technologia-w-nauczaniu-model-samr.html>

Pierwszy, najniższy poziom - **zastąpienie** (substitution) ma miejsce gdy tradycyjna metoda nauczania zostaje zastąpiona technologią. Zamiast rysowania ołówkiem czy kredkami uczniowie wykonują rysunek za pomocą edytora graficznego. Nie piszą wypracowania ręcznie lecz za pomocą klawiatury i edytora tekstu. Nauczyciel używa tablicy interaktywnej do

WARTO WIEDZIEĆ

pisania, w taki sam sposób, w jaki używał tablicy, pisząc kredą lub mazakiem. Tradycyjny podręcznik zostaje zastąpiony tabletem a tablica i kreda slajdami prezentacji PowerPoint. Przykładami działań na tym poziomie są również: kopiowanie adresów www, wklejanie ich do e-maila i wysyłanie do innych użytkowników; robienie zdjęć telefonem lub tabletem. Na tym etapie występują **niefunkcjonalne** zmiany nauczania/uczenia się, polegające na zmianie metody pracy. Nauczyciel stosuje TIK, choć równie dobrze mógłby wykonać te czynności bez technologii.

Drugim poziomem jest **rozszerzenie** (augmentation), w którym dzięki narzędziom i aplikacjom nowoczesnych technologii nauka ulega wzmocnieniu. Uczniowie pisząc wypracowanie, używają elektronicznych słowników do sprawdzenia pisowni, gramatyki czy znaczenia słowa, mogą również wydrukować lub przesłać wypracowanie do nauczyciela. Nie wyszukują słów w tradycyjnym słowniku, lecz używają słownika interaktywnego, ucząc się jednocześnie ich wymowy poprzez możliwość odsłuchu gdyż słownik w wersji papierowej nie oferuje takiej możliwości. Uczniowie nie piszą kartkówek długopisem na papierze lecz rozwiązują testy przygotowane w Formularzach Google albo odpowiadają na pytania na swoich urządzeniach mobilnych, korzystając z programu Kahoot!. Innymi przykładami działań na tym poziomie jest wykorzystanie Kalendarza z Dokumentów Google do przypomnienia zainteresowanym o ważnych terminach czy tworzenie prezentacji. Charakterystyczne dla tego poziomu jest dość skuteczne wykorzystanie narzędzi TIK, zadanie nie zmienia się, lecz zostaje lekko wzbogacone. Na tym etapie występują **funkcjonalne** korzyści wynikające z zastosowania skutecznych narzędzi i z komunikacji nauczyciel/uczeń.

W trzecim poziomie, zwanym **modyfikacją** (modification) technologia jest konieczna do realizacji konkretnego zadania. Dzięki narzędziom i aplikacjom nauka zostaje wzmocniona za pomocą multimediiów, dodawania dźwięku i wideo. Uczniowie mogą stworzyć kolaż z różnych elementów (tekstowych, audio i wideo), znalezionych i pobranych z sieci. Wykonują działania, które nie miałyby miejsca w tradycyjnym modelu lekcji. Dodają do swojego wypracowania nowe elementy: zdjęcia, ilustracje, filmy, wykonane przez siebie bądź pobrane z sieci. Przygotowują wypowiedzi na zadany temat, nagrywają je kamerą, montują, dodają efekty dźwiękowe by zaprezentować publicznie przed rodzicami, dyrekcją szkoły, uczniami innych klas. Kopiują, powielają dokumenty. Wykorzystują komputer do wykonania wykresów lub grafiki, tworzą kolekcję zdjęć w serwisie Flickr, jednocześnie dokonują opisywania, tagowania i geolokalizacji. Tworzą i korzystają z QR kodów,

WARTO WIEDZIEĆ

zarządzają plikami na Dysku Google. Technologia staje się **niezbędna** do wykonania i zaprezentowania zadania. Uczniowie doskonali umiejętności komunikacyjne i cyfrowe, stają się bardziej zaangażowani. Nauczyciel może przesłać szybką informację zwrotną, dokonywać różnicowania zadań stojących przed uczniami.

Ostatnim, najwyższym poziomem jest **redefinicja** (redefinition) w którym stosowanie TIK umożliwia tworzenie nowych zadań, niemożliwych do wykonania na wcześniejszych etapach. Uczniowie umieszczają wpisy na blogu lub stronie internetowej, udostępniają je i otrzymują informację zwrotną w postaci komentarzy. Publikują swoje wypracowania w aplikacji Issue, StoryBird, StoryJumper, tworzą interaktywne książeczki i udostępniają w sieci. Przykładem działań na tym poziomie może być również projekt edukacyjny, w którym zadaniem klasy jest przygotowanie filmu dokumentalnego związanego z wybranym tematem z podstawy programowej. Uczniowie zostają podzieleni na zespoły, otrzymują własne zakresy odpowiedzialności, współpracują, zdobywają potrzebne dane i informacje, nauczyciel zaś pilnuje harmonogramu i moderuje cały proces. Na tym poziomie uczniowie mogą dzielić się notatkami i pisać je z wykorzystaniem Dokumentów Google, wspólnie tworzyć mapy myśli czy prezentacje w formie rzeczywistości rozszerzonej z wykorzystaniem aplikacji Aurasma, współpracować z innymi w narzędziach WiKi. Wspólne zadania i technologia są olbrzymim wsparciem dla uczącego. Technologia informacyjno-komunikacyjna umożliwia współpracę i tworzenie nowych materiałów, podzielenia się nimi z uczniami na całym świecie.

Dzięki przypisaniu wielu narzędzi z zakresu TIK do różnych stopni modelu SAMR, może się on okazać się bardzo pomocnym w rozwijaniu i aktywizowaniu uczniów do nauki.

Bibliografia

BASIŃSKA Anna. Teoria w pigułce. Warszawa : ORE, 2017.

GREGORCZYK Grażyna. Model SAMR, czyli jak skutecznie stosować technologie informacyjno-komunikacyjne (tik) w nauczaniu. Hejnał Oświatowy 2016, nr 10, s. 3-8.

RELACJE

Monika Biedrzycka-Gładka
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

„Szkoła wolna od nienawiści”

Centrum Edukacji Obywatelskiej jest organizatorem ogólnopolskiej akcji „Szkoła wolna od nienawiści”. Celem akcji jest „włączenie społeczności szkolnej w działania przeciw mowie nienawiści, zwiększenie świadomości problemu w szkole oraz manifestacja swojego sprzeciwu wobec nienawiści i hejtowaniu!” Akcja jest skierowana zarówno do szkół podstawowych, jak i ponadpodstawowych. Polega na przeprowadzeniu w szkole Dnia Przeciw Nienawiści.

Spółeczna Szkoła Podstawowa STO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Ireny Sendlerowej w Ciechanowie także przyłączyła się do tej akcji.

17 maja 2019 r. szkołę odwiedziła pani Aleksandra Rutkowska, przedstawicielka fundacji Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej (PCPM), która opowiadała o działalności fundacji na rzecz uchodźców z Syrii oraz pomocy humanitarnej w Ghanie, gdzie przebywają uciekinierzy z Sudanu Południowego. Dzięki spotkaniu z panią Aleksandrą uczniowie klas V - VIII oraz gimnazjum dowiedzieli się, z jakimi problemami borykają się dzieci mieszkające w obozach dla uchodźców, jak Polska pomaga w organizacji szpitali, szkoleń dla służb mundurowych czy edukacji w Afryce i Azji.

RELACJE

Wcześniej, 15 maja, klasa VII zorganizowała loterię fantową, z której dochód przeznaczony został na pomoc humanitarną dla fundacji PCPM. Udało się zebrać ponad 1.200 zł., kwota ta wystarczy, aby wyżywić przez miesiąc dziesięcioro dzieci. Organizatorką akcji była p. Ewa Cybulska, wychowawczyni klasy VII.

RELACJE

Natomiast w maju w szkole odbył się cykl zajęć wychowawczych w ramach programu "Szkola Tolerancji". Uczestniczyli w nich uczniowie klas IV-VIII oraz gimnazjum. Podczas nich uczniowie obejrzeli wybrane filmy z cyklu "Żywa Biblioteka". Filmy te miały na celu wprowadzenie w tematykę i przygotowanie do spotkania "na żywo".

20 maja odbyło się spotkanie finalizujące cykl zajęć. Szkołę odwiedziły trzy niezwykle osoby mieszkające w Ciechanowie p. Munindra Perera - nauczyciel języka angielskiego

RELACJE

w STO, p. Robert Grzelak, rodzic jednej z uczennic oraz p. Agnieszka Starska, pracownik ośrodka doskonalenia nauczycieli. Każda z tych osób odpowiadała na pytania, które zadano także bohaterom filmów z cyklu "Żywa Biblioteka": Kim jesteś? Co jest dla Ciebie ważne? Czy spotkałeś się z dyskryminacją, nietolerancją? Jak się wtedy czułeś? Jak myślisz, jak można walczyć z nietolerancją?

RELACJE

Goście podzielili się z uczniami ważnymi doświadczeniami dotyczącymi przejawów nietolerancji w swoim życiu, a także refleksją nad tym, jak można to zmienić. Uczniowie byli pod wrażeniem szczerości, otwartości i mądrości ich wypowiedzi. Pojawiły się też ważne wypowiedzi i odważne pytania zadawane przez uczniów. W spotkaniu uczestniczyli uczniowie klas IV-VII. Akcję przygotowały - p. Jolanta Szlagowska (pedagog) oraz p. Monika Biedrzycka-Gładka (psycholog).

Monika Iwańska
Szkoła Podstawowa w Gąsocinie

Wizyta uczniów Szkoły Podstawowej w Gąsocinie na Warszawskich Targach Książki

23 maja 2019 r. uczniowie klas II i III, V i VI Szkoły Podstawowej w Gąsocinie oraz kółko redaktorskie gazetki „Uczniak”, wraz z wychowawcami panią Ewą Matusiak, panią Bożeną Rutkowską, bibliotekarką panią Moniką Iwańską, opiekunem „Uczniaka” polonistką panią Barbarą Sadowską, zostali zaproszeni przez Wojewódzką Bibliotekę Pedagogiczną im. KEN w Warszawie na Warszawskie Targi Książki. Wyjazd ten był nagrodą dla uczniów, którzy wzięli udział w konkursie „Wydajemy Własną Książkę”.

Na stoisku WBP uczniowie prezentowali napisane przez siebie i poprzednich uczestników konkursu książki. Zespół redakcyjny „Uczniaka” wykonał na tę okazję plakat w postaci mapy myśli opisujący naszą szkołę i jej sukcesy. Młodzi redaktorzy prezentowali także wszystkie numery „Uczniaka”.

Wszyscy uczestnicy wyjazdu mieli okazję wziąć udział w warsztatach z rysowania komiksów i tworzenia postaci komiksowych z Pau, hiszpańskim twórcą komiksów z Balearów. Kolejnym wydarzeniem było spotkanie autorskie z Marcinem Szczygielskim, twórcą książek dla dzieci i młodzieży. Część uczniów, fanów jego twórczości, zakupiła książki i poprosiła autora o osobistą dedykację.

Pozostały czas na Targach był wypełniony przez zwiedzanie stoisk poszczególnych wydawnictw. Od kolorowych okładek książek można było dostać zawrotów głowy. Chwilę wytchnienia uczestnicy wycieczki znaleźli na trybunach stadionu, z których można było podziwiać ogrom i urodę miejsca. Organizatorem wycieczki była pani Monika Iwańska, szkolny nauczyciel-bibliotekarz.

Monika Iwańska – nauczyciel bibliotekarz

Ewa Matusiak – wychowawczyni klasy III

RELACJE

Bożena Rutkowska – wychowawczyni klasy II

Barbara Sadowska – nauczyciel języka polskiego, opiekun „Uczniaka”

RELACJE

Kreatywność w edukacji

Wydawnictwa zwarte

1. Alternatywy w edukacji / pod red reakcją Bogusława Śliwerskiego i Andrzeja Rozmusa. Kraków : Impuls, 2018.
2. Biela, Agnieszka : Trening kreatywności : jak polubić twórcze myślenie. Warszawa : Edgard, 2015.
3. Brausem, Martina : Dzieci i kreatywność : pomysł na cały rok. Kielce : Jedność, 2007.
4. Chybicka, Aneta : Outside the box : jak myśleć i działać kreatywnie. Sopot : GWP, 2017.
5. Goldberg, Elkhonom : Kreatywność : mózg w dobie innowacji. Warszawa : Wyd. Naukowe PWN, 2018.
6. Karty dialogowe do gier rozwijających wyobraźnię i kreatywność/ pod redakcją Roberta Domania. Lublin : Wydawnictwo Klanza, 2006.
7. Karwowski, Maciej : Konstelacje zdolności : typy inteligencji a kreatywność. Kraków: Impuls, 2005.
8. Kompetencje kreatywne nauczyciela wczesnej edukacji dziecka / pod redakcją Ireny Adamek i Józefy Bałachowicz. Kraków : Impuls, 2013
9. Kreatywny nauczyciel : lekcje, które uczą i bawią / pod redakcją Krzysztofa Wiatra. Kraków : Wydawnictwo Edukacyjne, 2010.
10. Sternberg, Robert J. ; Mądrość, inteligencja i twórczość w nauczaniu : Jak zapewnić uczniom sukces. Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2018.
11. Szmidt, Krzysztof J. : Edukacyjne uwarunkowania rozwoju kreatywności. Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017.
12. Szopiński Józef : Wiąż rodziców a kreatywność dzieci. Warszawa : Ce De Wu, 2016.
13. Vopel, Klaus W : Jak pobudzić kreatywność grupy? Propozycje ćwiczeń i zabaw. Kielce : Jedność, 2007.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Artykuły z czasopism

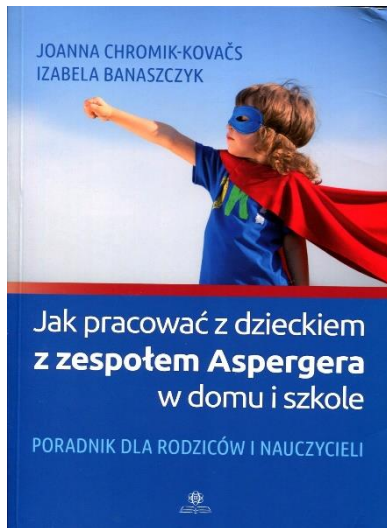
1. Baj, Agata : Czy szkoła to dobre miejsce na kreatywność? // *Życie Szkoły*. – 2010, nr 2, s. 27-31.
2. Cygan, Barbara : Kreatywność w pracy nauczyciela // *Życie Szkoły*. – 2011, nr 11, s. 14-17.
3. Czarniecka, Renata : Jak rozwijać samodzielność i kreatywność ucznia na lekcjach wychowania fizycznego // *Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne*. – 2008, nr 3, s. 52-56.
4. Czelakowska, Danuta : O kreatywność uczniów // *Życie Szkoły*. – 2002, nr 9, s. 530-543.
5. Czelakowska, Danuta : Stymulacja kreatywności uczniów w zintegrowanym kształceniu wczesnoszkolnym języka polskiego // *Edukacja*. – 2001, nr 3, dod. , s. 3-11.
6. Fazlagić, Jan : Wspieranie kreatywności uczniów : wyzwanie dla polskiego systemu oświaty // *Dyrektor Szkoły*. – 2013, nr 7, s. 24-27.
7. Jaroszewski, Marcin : Kreatywność z wyboru // *Remedium*. – 2016, nr 7/8, s. 54-56.
8. Jewdokimow, Marcin : Kreatywność w szkole // *Remedium*. – 2013, nr 12, s. 1-3.
9. Just, Monika : Kreatywny nauczyciel – pozwólmy sobie na twórcze szaleństwo // *Życie Szkoły*. – 2010, nr 8, s. 53-48.
10. Karwowski, Maciej : Kreatywny, czyli niegrzeczny // *Psychologia w Szkole*. – 2010, nr 1, s. 70-77.
11. Karwowski, Maciej : Oblicza uczniowskiej kreatywności // *Psychologia w Szkole*. – 2009, nr 4, s. 5-15
12. Karwowski, Maciej : Pogoda na kreatywność w szkole // *Psychologia w Szkole*. –, 2009, nr 3, s. 98-103.
13. Korecka, Lucyna : Odwaga bycia kreatywnym // *Życie Szkoły*. – 2002, nr 2, s. 12-14.
14. Łopata, Andrzej : O sztuce wyzwiania kreatywności i jej pomiarze // *Język Polski w Liceum*. – 2011/2012, nr 3, s. 75-89.
15. Łuba, Małgorzata : Głowa pełna pomysłów – jak ćwiczyć swoją kreatywność // *Życie Szkoły*. – 2016, nr 7, s. 28-32.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

16. Marek-Ruka, Marianna : Kreatywność w edukacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w ujęciu profesor Marii Grzegorzewskiej // Szkoła Specjalna. – 2017, nr 4, s. 245-250.
17. Mikołajczyk, Tomasz : Nauczyciel jako inicjator i wdrażający zmianę // Dyrektor Szkoły. – 2016, nr 1, s. 80-82.
18. Piotrowski, Krzysztof T. : To kreatywność – nie wygłupy // Psychologia w Szkole. – 2009, nr 3, s. 91-97.
19. Sikora, Kalina : Kreatywność biblioteczna w pracy z czytelnikami o specjalnych potrzebach // Poradnik Bibliotekarza. – 2018, nr 3, s. 12-14.
20. Szmidt, Krzysztof J. : Uczniowie przeciwko kreatywności // Psychologia w Szkole. -2008, nr 1, s. 55-64.
21. Stawiński, Julian Piotr : O stowarzyszeniu kreatywnych nauczycieli // Nowa Szkoła. – 2015, nr 2, s. 34-37.
22. Tadeusz, Ewa : Kreatywny nauczyciel // Wychowanie w Przedszkolu. - 2014, nr 3, s. 48-49.
- 23.** Uchyła –Zroski, Jadwiga : Sposoby realizacji oraz przykłady zajęć muzycznych rozwijających kreatywność uczniów klas niższych // Nauczanie Początkowe. – 1996/97, nr 4, s. 93-97.

WARTO PRZECZYTAĆ

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Jak pracować z dzieckiem z zespołem Aspergera w domu i szkole : poradnik dla rodziców i nauczycieli /Chromik-Kovačs Joanna. Gdańsk : Harmonia Universalis - Grupa Wydawnicza Harmonia, 2017

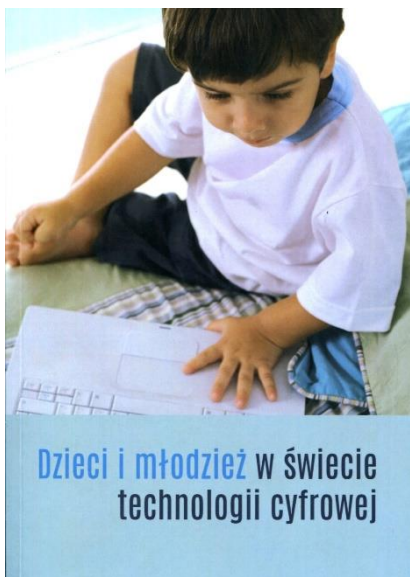

Kształtowanie się zachowań komunikacyjnych u dzieci z uszkodzeniami i/lub dysfunkcjami ośrodkowego układu nerwowego / Kurowska Marlena. Warszawa : Dom Wydawniczy Elipsa, 2016

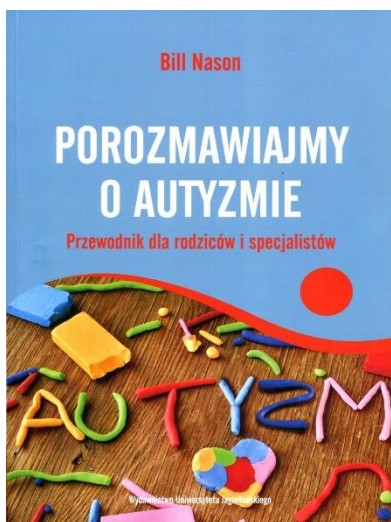

Integracja sensoryczna w dialogu : naucz się rozumieć swoje dziecko i pomóż mu w odzyskaniu równowagi / Kiesling Ulla. Gdańsk : Harmonia Universalis - Grupa Wydawnicza Harmonia, 2017

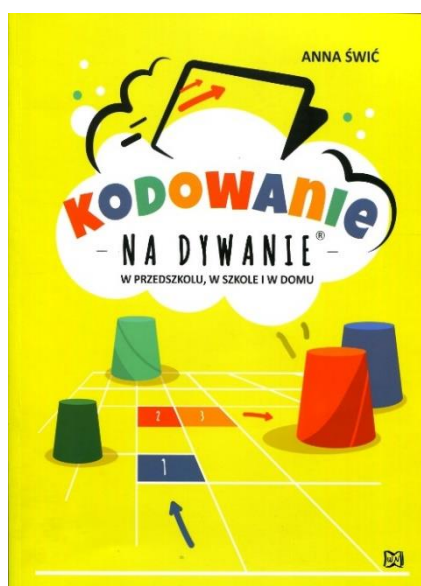
WARTO PRZECZYTAĆ

Dzieci i młodzież w świecie technologii cyfrowej. Łódź :
Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej,
2016

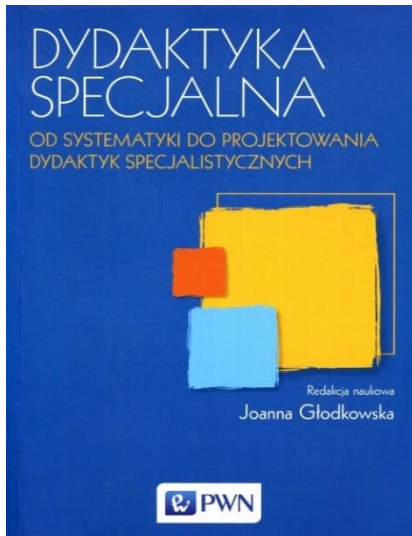

Porozmawiajmy o autyzmie : przewodnik dla rodziców
i specjalistów / Nason Bill. Kraków : Wydawnictwo
Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2017

Kodowanie na dywanie : w przedszkolu, w szkole i w domu /
Świć Anna. Opole : Wydawnictwo Nowik, 2017

WARTO PRZECZYTAĆ

Dydaktyka specjalna : od systematyki do projektowania dydaktyk specjalistycznych. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017

Mój złośnik czyli Jak nauczyć dzieci mądrego radzenia sobie ze złością / Gąstoł Agnieszka. Warszawa : Difin, 2012

samo•sedno

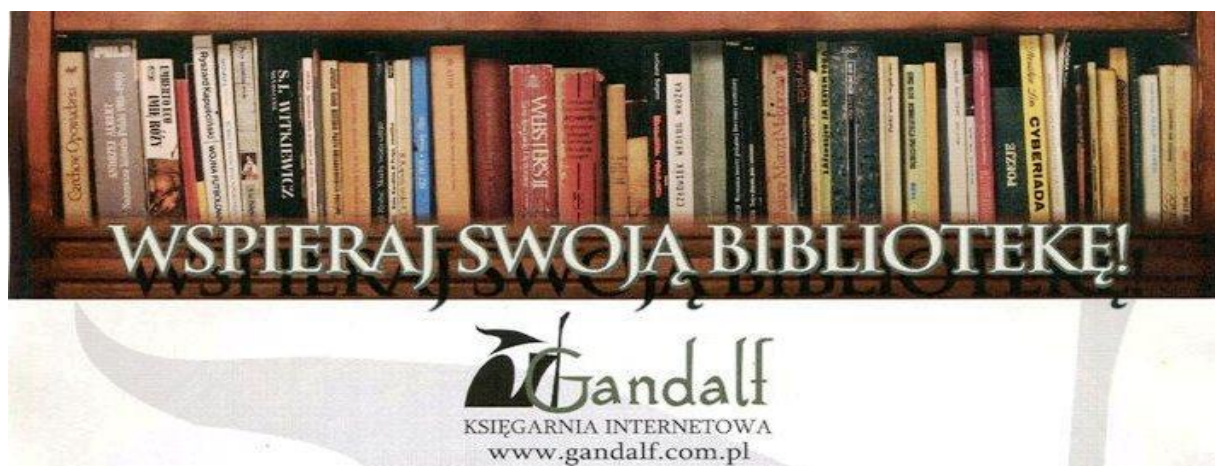
NATALIA MINGE, KRZYSZTOF MINGE
**JAK KREATYWNIE WSPIERAĆ
ROZWÓJ DZIECKA?**
WSPÓLNE GRY I TWÓRCZE ZABAWY, DZIĘKI KTÓRYM ROZWINIESZ JEGO ZDOLNOŚCI

Jak kreatywnie wspierać rozwój dziecka? : wspólne gry i twórcze zabawy, dzięki którym rozwiniesz jego zdolności / Minge, Natalia. Warszawa : Edgard, 2011

PRZEKONAJ SIĘ, ŻE NAUKA TWOJEGO DZIECKA TO WSPANIAŁA I FASCYNUJĄCA PRZYGODA DLA WAS OBOJGA!

WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ

Bibliotekarzy zachęcamy do przyłączenia się do akcji a czytelników i sympatyków naszej biblioteki informujemy, że **KAŻDY MOŻE WSPOMÓC NASZĄ BIBLIOTEKĘ** i przez to mieć wpływ na atrakcyjność księgozbioru. Wszystkim robiącym zakupy książek w księgarniach internetowych polecamy księgarnię Gandalf, która w rankingu sklepów internetowych tygodnika „Wprost” i portalu Money.pl jest wśród liderów nieprzerwanie od kilku lat.

Nasz kod to: **jasny**

WEJDŹ NA WWW.GANDALF.COM.PL,
ZRÓB ZAKUPY, PODAJ W ODPOWIEDNIM POLU TEN KOD

jasny

ZAPEŁNIJ REGAŁY NOWYMI KSIĄŻKAMI, PRZEKAZUJĄC
SWOJE PUNKTY BIBLIOTECE.
KAŻDE ZREALIZOWANE ZAMÓWIENIE TO PUNKTY DLA
TWOJEJ BIBLIOTEKI, KTÓRE WYMIENI NA KSIĄŻKI.

NIE ZWLEKAJ. WEJDŹ NA WWW.GANDALF.COM.PL.
WESPRZYJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ JUŻ DZIŚ.
KAŻDA ZŁOTÓWKA MA ZNACZENIE!

KSIĘGARNIA INTERNETOWA GANDALF TO SZEROKI WYBÓR PODRĘCZNIKÓW,
POMOCY NAUKOWYCH, SŁOWNIKÓW, BELETRYSTYKI, KSIĄŻEK AUDIO ORAZ
MULTIMEDIÓW. KAŻDY ZNAJDZIE COŚ DLA SIEBIE.
ODWIEDŹ NASZĄ STRONĘ I PRZEKONAJ SIĘ SAM.

NOTY O AUTORACH

Monika Biedrzycka-Gładka – absolwentka Wydziału Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych w Warszawie oraz Wydziału Psychologii Społecznej SWPS w Warszawie. Pracuje jako koordynator ds. instruktażu dla bibliotekarzy w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie a także psycholog w Społecznej Szkole Podstawowej STO w Ciechanowie. Lubi ambitną prozę i pamiętniki

Jolanta Bilińska – nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej nr 5 im. Władysława Broniewskiego w Ciechanowie, nauczyciel dyplomowany

Grażyna Brzezińska – dyrektor Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie. Absolwentka Wydziału Bibliotekoznawstwa Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, studiów podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą i marketingu oraz studiów podyplomowych z zakresu bibliotek naukowych

Anna Maria Chrostowska – nauczyciel przyrody/biologii w Szkole Podstawowej nr 4 im. 21. Warszawskiego Pułku Piechoty „Dzieci Warszawy” w Ciechanowie

Anna Grudziecka - mgr oligofrenopedagogiki, nauczyciel-wychowawca Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Mławie

Monika Iwańska – nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej w Gąsolinie

Sylwia Jaguszewska - nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół Sportowych im. Sportowców Ziemi Szczecińskiej w Szczecinie, członek Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich o/Szczecin

Bożena Lewandowska – nauczyciel bibliotekarz, pracownik Wydziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej Ciechanowie. Autorka i prowadząca kursy na platformie zdalnego nauczania Moodle

Beata Michalak – nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integrycyjnymi nr 22 w Płocku. Absolwentka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W wolnych chwilach czyta - głównie thrillery, sensacje i kryminały

Anna Mieszkowska – nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej nr 4 im. 21. Warszawskiego Pułku Piechoty „Dzieci Warszawy” w Ciechanowie. Absolwentka

NOTY O AUTORACH

Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Magister filologii polskiej, specjalność informacja naukowa i bibliologia

Mirosława Ostrowska – pracownik Wydziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie, bibliotekarz systemowy

Sylwia Pyrtek – nauczyciel informatyki, technologii informacyjnej i techniki. Obecnie nauczyciel bibliotekarz, pracownik Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach. Pasjonatka pracy czytelniczej z dzieckiem w młodszym wieku szkolnym, certyfikowany biblioterapeuta

Hanna Rykowska - nauczyciel dyplomowany w Zespole Placówek Oświatowych w Gołyminie – Ośrodku, Szkoła Filialna w Gostkowie